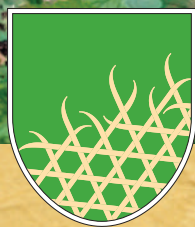

Poština plačana pri
pošti 1317 Sodražica

Suhorobar

108/ XIX, september – oktober 2017

Glasilo občine Sodražica

Vsebina

- 3 ŽUPANOVA STRAN**
- 4 AKTUALNO**
Naša gradbišča še delujejo
Izredna seja OS
- 5 POSLANČEVA ZAPISNICA**
- 6 NAŠI ROJAKI**
Aljaž Vesel
Cita Lovrenčič Bole
- 9 MLADI**
Dijak naj bo
- 10 VZGOJA**
Trma
- 11 ŠOLA / VRTEC**
Novo šolsko leto
- 12 NAŠE OKOLJE**
Sodraška pešpot -
nadaljevanje
- 13 ŠEDRŽANKE**
Nadin ajdov kruh
- 14 DRUŠTVO
UPOKOJENCEV**
Praznujmo skupaj
10. srečanje Starejših za
starejše
- 16 KULTURA**
- 18 NA POTEPU**
S kolesom okoli Blatnega
jezera
- 19 VETERANI**
Pohod OZVVS Ribnica
- 20 ZA ZDRAVJE**
- 21 NARAVA**
- 22 ŠPORT**
- 26 VAŠA STRAN**
- 27 NOVIČKE IZ KNJIŽNICE**

Jogurtov lonček

PIŠE: DARJA VETRIH

Če smo poleti že skorajda zavijali z očmi ob obilici sonca oz. bolje rečeno ob pomanjkanju dežja, pa nas je zato dodobra namočil september. Kot da smo iz vročega poletja padli v turoben november. Dež, ohladitev, oblačnost, megla in turobnost so nam na hitro skrajšali že tako pojenjujočo dnevno svetlobo. Na srečo po dežju posije sonce, ki smo ga vendarle dočakali v oktobru in ponovno uživali moč žarkov.

Tako odvisen je svet od vremena in vremenskih pojavov, do narave pa mačehovski, kot da nočemo verjeti, kako zelo vplivamo s svojim vedenjem na vse, kar nas obdaja. Rek, da na vreme ne moremo vplivati, pač tudi ne drži v celoti. Poplave, tornadi, orkani, neurja, nevihte ... Narava se brani, kot ve in zna. Mi pa, odvisni od volje velikih, samo upamo, da se je bo kdo od njih vendarle usmilil. Ob vseh onesnaženjih, ki se nam odvijajo pred nosom, se zdi naša skrb za ločevanje odpadkov skorajda Sizifovo delo. Medtem ko osnovnošolski otroci splakujejo jogurtove lončke, da bodo v smeti odložili čisto embalažo, nekdo drug zapelje v Koper ali Trst z ladjo z najslabšim in cenenim gorivom ter tako izdatno onesnažuje naše Jadransko morje. Zato da so jabolka, ki imajo za sabo dolgo pot, cenejša od domačih ... In nekdo tretji ob vsem poznanih posledicah globalnega segrevanja zamahne z roko. Se bodo naši otroci, vnuki še lahko brezskrbno kopali v morju in rekah?

Prav zato je prav, da skrbimo za okolje in naravo, vsak po svojih najboljših močeh. Še vedno prevečkrat vidimo v okolju odvržene odpadke. Velikokrat ob cestah, najmikavnejše za tovrstno početje so poraščene brežine pod cesto. Ob vsem informiranju in izobraževanju, kam lahko oddamo smeti (in v večini primerov za odvoz smeti že tako ali tako plačujemo), se človek ob novem kupu smeti v naravi res začudi, kako to, da niso bile odložene tja, kamor sodijo. Težko je verjeti, da dandanes še kdo ni poučen o tem, kam s smetmi.

Marsičesa bi se lahko naučili od otrok in jim vsaj pri pravilnem ravnanju s smetmi tudi sledili. Njim bomo zapustili ta svet. Verjetno jim tudi privoščimo, da bodo lahko užili enake naravne dobrine kot mi. Prav zato je boljše, da jim sledimo pri malih stvareh, kot je izpiranje jogurtovega lončka, kot pa da s svojim neodgovornim ravnanjem kažemo, da nam ni mar, kaj bo ostalo za nami.

Foto na naslovnici:

Marko Masterl,
Medved naš vsakdanji

NASLEDNJI SUHOROBAR

Rok za oddajo gradiva je **30. november 2017**. Gradivo, predloge in vprašanja nam lahko pošljete na naslov: suhorobar@gmail.com

NAŠI SPOMINI IN PRIZNANJA

PIŠE: BLAŽ MILAVEC, ŽUPAN

Jeseni se leto zaključuje, saj je to tisti letni čas, ki predstavlja »delovni finale«, preden nastopi zimski spokoj oz. mirovanje. Jeseni se pobira, kar smo uspeli pridelati čez leto. Če sta bila naš vložek in trud zadostna, potem tudi pridelek ne bo izostal. Seveda, če bo ob tem tudi kaj »žegna«.

Jesen odraža tudi pripravo na zimski počitek, ki simbolno pomeni odhod slehernika s tega sveta. Zato se v tem času prehoda iz svetlega poletnega obdobja v temnejši zimski čas obeležuje tudi naš spomin na pokojne. Vsak izmed nas, sam ali v krogu družine, prijateljev in znancev, se ob dnevu spomina na mrtve ali prazniku vseh svetih spominja svojih dragih, ki so že odšli s tega sveta. Spominjamo se tudi širših skupnosti ljudi, ki so

v svojem življenju na tak ali drugačen način prispevali k razvoju in rasti ljudi. Prispevek nekaterih prepoznamo in priznamo zgodaj, se pravi še pravočasno, torej še v času življenja, mnogih drugih žal ne. Še kako drži tista resnica, da znamo nekoga spoštovati in ceniti šele tedaj, ko ga ni več med nami. Veliko lažje nam gredo iz ust besede sodbe, kot da bi se potrudili videti pri kom najprej dobre, pozitivne stvari, ki jih ima vsaj nekaj sleherni človek. Seveda nezavedajoč se tega, kar so rekli že stari ljudje, da bomo nekoč za vsako besedo dajali odgovor. Upam, da nas tedaj vseeno ne čaka pretežko breme. Zato pa je sedaj ponovno čas, ko bomo svoje misli spoštljivega spomina usmerjali k rajnim, da jih ohranimo v istem duhu spoštljivosti in prizanesljivosti tudi za žive. Končno smo odgovorni eden za drugega, zato je spodrseljaj in neuspeh enega spodrseljaj in neuspeh vseh nas.

Jeseni, točneje 30. oktobra, praznuje tudi naša občina. Praznuje se dan, ko nam je pred stoletji tedanja cesarica Marija Terezija dovolila prirejati tedenske in letne sejme ter tržne dni. Pri nas praznujemo spomin na posel in delo, za razliko od mnogih drugih lokalnih skupnosti, kjer slavijo npr. vojaške ali politične uspehe, kulturne ali znanstvene

dosežke itd. A praznovanje občinskega praznika ni le spomin na preteklost, je pregled sedanjosti in pogled v prihodnost. Tako se bomo tudi letos, spoštovani občanke in občani, zbrali na slavnostni seji občinskega sveta, kjer bomo najprej pregledali, kaj smo v tem letu naredili, kaj smo uspeli napraviti in doseči in kaj nam mogoče ni uspelo. Sprehodili se bomo torej po programih in projektih, ki smo jih izvedli oz. jih še izvajamo. Pogledali bomo tudi v naše načrte za naslednja leta. Predvsem pa bomo svoj praznik obeležili s priznanji in nagrado našim ljudem. Oni so naše bogastvo in naša garancija. Kot vsako leto je nekaj posameznikov oz. skupin izbranih in izpostavljenih, da se jim zahvalimo za njihovo, ponavadi večletno, če ne celo življenjsko prizadevanje in delo. Nekaj pa je mladih, ki jim dajmo priznanje za vzpodbudo in potrditev njihovega truda.

Veliko stvari nas zaposluje, a vzeti si čas za svojo skupnost in svoje ljudi je modro, ker se izplača. Zato ste prav vsi lepo povabljeni na letošnje praznovanje občinskega praznika, zlasti ker s svojo navzočnostjo podprete tiste, ki smo jih kot skupnost prepoznali kot zaslužne, predvsem pa, ker jim kot skupnost dolgujemo zahvalo in pozornost.

Občankam in občanom
čestitamo ob prazniku naše
Občine Sodražica.

Župan
Blaž Milavec

NAŠA GRADBIŠČA ŠE DELUJEJO INFORMACIJA O POTEKU DEL NA NEKATERIH INVESTIJSKIH PROJEKTIH

PIŠE: BLAŽ MILAVEC, ŽUPAN, FOTO: BLAŽ KOVAČIČ

Zaradi slabega vremena v septembru se je izvajanje investicijskih projektov nekoliko zakasnilo. Glede na to, da smo v polletju imeli odprtih več delovišč, smo jih jeseni nekoliko skoncentrirali. Po zaključku del na projektu Oskrba s pitno vodo SORIKO, ko smo izvedli vsa načrtovana dela na vodovodni trasi Zamostec–Male Viniče, se nadaljuje naslednji projekt, to je izgradnja odseka kanalizacije v Lipovšici in obnova občinske ceste Sodražica–Ribnica. Na samem projektu SORIKO se zaključujejo dela na vodarni v Globeli, kjer se pripravljata poskusni zagon čistilne naprave. Predhodno je podjetje Hydrovod izvedlo zagon vrtin v Sodražici in njihovo priključitev na osrednji vodovodni sistem. Tako bomo lahko sedaj Sodražani po več desetletjih končno uživali pravo »sodraško vodo«, ki je bila do sedaj namenjena le sosednji občini. V tem mesecu se zaključujejo tudi preostala dela na vodovodu v Podklancu.

Poleg investicijskega projekta Oskrba s pitno vodo SORIKO je bil letos osrednji projekt v izvajanju Ureditev centra v Sodražici. Ta projekt je sicer vodila Direkcija RS za infrastrukturo, saj je državni delež predstavljal dobrih 70 %, vendar pa je morala tudi občina dejavno sodelovati. Potem ko so se zavlekla dela v prvi fazi, to je pri

gradnji ceste mimo šole, še v september, smo dosegli, da so se vsaj v drugi fazi nekoliko intenzivirala. Sedaj se izvaja rekonstrukcija državne ceste na trgu in zaključek obnove in razširitve mostu ter vgradnja vodovodnega sistema in javne razsvetljave. Zaključek vseh del

je določen s končnim rokom sredi novembra, pri čemer upamo, da bo izvajalcem ta rok uspelo ujeti oz. se mu maksimalno približati.

V letošnjem letu je bilo odprtih več delovišč v okviru različnih projektov. Glede na to, da je večina del potekala ob prometnih cestah ali na njih, je prihajalo tudi do obvozov in zastojev, predvsem pa je to povzročalo kar nekaj nevšečnosti. V nekaterih primerih bi se lahko ta izredna prometna ureditev tudi bolj prilagodila in izboljšala, na kar smo sproti poskušali opozarjati izvajalce, v drugih primerih pa pač enostavno v takšni situaciji ni mogoče obiti izvedenih ukrepov. Zato se naj na tem mestu zahvalim vsem udeležencem,

zlasti pa občanom, ki živijo tik ob deloviščih in so nosili velik del tega bremena, za potrpežljivost in razumevanje. V veliko meri ste to tudi pokazali, saj se zavedate, da se dela ne izvajajo zaradi želje po povzročanju nevšečnosti in nervoze, temveč da se opravi gradnja ali obnova potrebne infrastrukture, ki je končno namenjena vsem nam.

Dodatne informacije so na voljo na naši spletni strani, predvsem pa pri pooblaščenih predstavnikih izvajalcev ter naročnikov.

OBČINSKI SVET SEPTEMBRA NA IZREDNI SEJI

PIŠE: DARJA VETRIH

Konec septembra se je Občinski svet sesal na 2. izredni seji. Sicer je bila načrtovana redna seja, vendar so okoliščine pokazale, da bo treba redno sejo prestaviti na drugo polovico oktobra. Takrat se bo sprejemal rebalans proračuna za leto 2017.

Septembra pa so svetniki govorili o štirih področjih, ki so potrebovala takojšnjo obravnavo. Glede na to, da bodo še letos tudi volitve v Državni svet, je bilo treba na novo določiti Pravila o izvolitvi predstavnikov Občine Sodražica v volilno telo za volitve članov državnega sveta ter za določitev kandidata za člana državnega sveta. Župan je svetnikom obrazložil pomen, delovanje in sestavo Državnega sveta. Povedal je, da so člani Državnega zbora izvoljeni posredno, preko volilnih teles, ki predstavljajo različne interese skupin, ki jih zastopajo, med njimi pa so tudi predstavniki lokalnih skupnosti.

Vsaka občina ima najmanj enega predstavnika oz. elektoja v volilnem telesu, lahko pa tudi kandidata za člana Državnega sveta. Obrazložil je, da se način izvolitve v lokalni skupnosti določi s pravili, na podlagi katerih bodo svetniki na redni seji v oktobru izvolili svojega predstavnika v volilno telo.

Postopki zapiranja deponije Mala Gora tečejo že od leta 2009, težave za zapiranje pa nastajajo predvsem zaradi državnih predpisov, je na seji povedal direktor Komunale Ribnica Bojan Trdan. Svetniki so obravnavali in podali soglasje k Izjavi o seznanitvi z višino finančnega jamstva za izvedbo ukrepov v času po zaprtju odlagališča nenevarnih odpadkov Mala Gora. Finančna sredstva za te ukrepe morajo sicer občine zagotavljati že po zakonu. Za deponijo Mala Gora jamčijo občine Ribnica, Sodražica in Loški Potok, gre pa za jamstvo v obdobju 30 let.

Po dolini se že širi glas o skorajšnji postavitvi bencinskega servisa na območju nove obrtne cone v Sodražici. Da ne bi zavirali te investicije, so svetniki na izredni seji obravnavali tudi vlogo za podajo soglasja k predvideni gradnji bencinskega servisa LOGO v Sodražici. Soglasje je bilo podano skladno z veljavnim občinskim prostorskim načrtom.

Glede na to, da je 30. oktober dan, ki smo ga določili za praznik Občine Sodražica, in da bo osrednja prireditev v počastitev občinskega praznika v petek, 27. oktobra 2017, so svetniki obravnavali tudi predlog Komisije za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja za podelitev občinskih priznanj. Komisija je predlog oblikovala na podlagi predlogov, ki so prispeli na javni poziv. V letu 2017 bodo tako podeljena tri občinska priznanja, zlata plaketa in naziv častni občan.

SPOŠTUJMO IN SODELUJMO

PIŠE: JOŽE TANKO, POSLANEC SDS

Tak je slogan ene izmed kandidatk za funkcijo predsednika republike, mag. Romane Tomc. Moto, ki obeta in obvezuje hkrati.

Zadnje tedne se je razkrilo, da številni funkcionarji slovenskih oblasti niso dostojno opravljali zaupanih nalog. Ugotovitve preiskovalnih in drugih komisij nedvoumno kažejo, da so se v zadnjih letih dogajale številne kriminalne zgodbe, pri katerih so funkcionarji neposredno sodelovali ali pa so se naredili, da nič ne vidijo in nič ne slišijo. Čeprav so prejeli nedvoumne informacije in celo poročila o kriminalnih dejanjih, so vse pospravili v predal. Eden takih funkcionarjev je tudi sedanji predsednik Borut Pahor. Omenil bom samo dve aferi, s katerima je močno povezan.

Prva je TEŠ 6. Kljub opozorilom o finančni nevzdržnosti je kot predsednik vlade zagovarjal, da se ta pregrešno draga investicija izpelje. Primerljivo elektrarno na premog so v istem času v Nemčiji zgradili pol ceneje. Kar pomeni, da je bila naša za več

kot 700 mio evrov predraga, poleg tega pa bo vsako leto obratovanja pridelala še nekaj 10 mio evrov izgube, ki jo bodo gospodinjstva pokrivala preko položnic. Pahor zdaj zavrača odgovornost in krivdo in se izgovarja, da ga niso opozorili.

Pahor je bil kot predsednik vlade tudi eden od »posvečenih« funkcionarjev, ki je prejel poročilo o pranju 1000 mio dolarjev »iranskega« denarja v NLB. Tudi tu je pogledal stran, organom pregona ni ničesar naznanil. Še več, leta je molčal. Šele letos sta preiskovalna komisija »banke« in komisija, ki nadzoruje delovanje varnostnih služb, odkrili, da je bilo več političnih in drugih funkcionarjev obveščanih, a niso storili prav nič. Tudi ko je postal predsednik republike, Pahor ni storil nič. Več kot šest let je molčal o tem kriminalu. Javnosti ni obvestil, državnega zbora tudi ne, organov pregona tudi ni nič spraševal. Skratka, s svojim ravnanjem je ponovno pokril plenilsko elito in sprožil mednarodni škandal.

Med polomijo njegovega političnega delovanja lahko mirno štejemo tudi arbitražni sporazum, na osnovi katerega je Slovenija izgubila večji del spornega mejnega ozemlja na kopnem, na morju pa ni dobila tistega,

kar je pričakovala – neposrednega stika z odprtim morjem. Pomagala niso prav nobena opozorila o škodljivosti sporazuma. Vztrajal je. Še sedaj, ko je več kot očitno, da smo s sodbo arbitražnega sodišča »popušili«, ga hvali na vse pretege.

Namesto da bi Pahor zaradi vsega tega odstopil že kot predsednik republike, se poteguje za nov predsedniški mandat. Sicer noče biti več moralna avtoriteta, ker ve, da z zavestnim prikrivanjem kriminalnih dejanj to tudi ne more biti, a hoče biti predsednik za vsako ceno.

Če mu bo uspelo, je malo upanja, da se bo kaj spremenilo na bolje, saj bo še naprej garant za prikrivanje najhujših kriminalnih dejanj, za nedelovanje pravne države, za varovanje privilegijev in ohranjanja nepravilnosti. Če bo ponovno izvoljen, bodo privilegirane elite varne še vsaj naslednjih pet let. Realno pa še več, saj predsednik pripravlja predloge za ustavno sodišče, računsko sodišče, KPK ...

Zato je potrebna sprememba. Ne z nekom, ki bo samo nov obraz iste politike, ampak z nekom, ki ima do takih ravnanj dejansko drugačen odnos in ki daje upanje, da bo to svoje poslanstvo tudi nadaljeval.

Mag. Romana Tomc je kandidatka, na katero lahko računamo. Je obet, da bo predsedniška funkcija postala to, kar mora biti. Da bodo vrednote dobile veljavo, kriminal pa bo obsojan.

VRNIMO SLOVENIJI PRAVIČNOST IN URESNIČIMO NJENE POTENCIALE!

PIŠE: LJUDMILA NOVAK, POSLANKA IN PREDSEDNICA NSI

V zadnjih nekaj tednih sem obiskala različne kraje po celi Sloveniji in imela sem priložnost govoriti s številnimi ljudmi. Ponovno sem se lahko prepričala, na kako lepem

koščku sveta živimo ter koliko čudovitih in sposobnih ljudi premoremo. Imamo številne naravne znamenitosti in tako raznoliko domovino, da smo turistično zelo zanimiva destinacija, talente naših ljudi pa vedno bolj spoznavajo in cenijo po celem svetu.

Kljub vsem danostim in pogojem pa že nekaj let stopicamo na mestu in ne uspemo vsega povezati v pravo zgodbo o uspehu. Gospodarska in finančna kriza sta pokazali na številne pomanjkljivosti naše države in razkrili, da smo slabo pripravljeni na pretre-

se in bolj viharne čase. Pokazalo se je tudi, da ljudje na najvišjih funkcijah v državi niso kos težkim nalogam. Zdrs v gospodarsko recesijo so sledila leta politične nestabilnosti, ki so jih spremljali množično odpuščanje v podjetjih, protesti in ljudske vstaje ter politična preigravanja in nesoglasja glede pravega izhoda iz krize. In na tej točki smo danes še vedno, saj vlada Mira Cerarja, proti našim pričakovanjem, ni zmogla tega napore, da bi Slovenijo pripravila na ključne izzive prihodnosti, ki jih prinašajo starajoča družba, tehnološki napredek, podnebne spremembe itd.

Številni ljudje mi v pogovorih izražajo svoje razočaranje in nemoč nad pomanjkanjem pravičnosti, posledično pa vedno manj zaupajo v institucije naše države. Iskreno si želim, da bi ljudem povrnili zaupanje v našo domovino, saj je to edina prava pot, na kateri lahko gradimo svojo državo.

Vrnitev pravičnosti in uresničitve potencialov, ki jih ima Slovenija, sta tudi dva ključna razloga, da sem se odločila, da kandidiram za predsednico države. Verjamem, da lahko s spoštovanjem različnih mnenj, jasno vizijo prihodnosti, odločnostjo, večjo mero pravičnosti in medsebojnim sodelovanjem Slovenijo pripeljemo med najbolj uspešne države na svetu.

Neverjetno presenečenje, ki dokazuje, da je v slogi moč, so nam pripravili slovenski košarkarji, ki so brez izgubljene tekme postali evropski prvaki. Le malokdo je že od vsega začetka verjel, da jim lahko uspe priti do tako zelene medalje. A srčnost, požrtvovalnost in ekipni duh so naše košarkarje popeljali na evropski vrh. Lahko so nam v navdih in zgled, kako si je treba zastaviti visoke cilje in nato narediti vse, kar je v naši moči, da jih dosežemo.

ALJAŽ VESEL BO GLASBENI GOST NA LETOŠNJEM OBČINSKEM PRAZNIKU

PIŠE: PETRA MARN, FOTO: OSEBNI ARHIV ALJAŽA VESELA

Letošnji program prireditve ob občinskem prazniku Občine Sodražica bo obogatil tenorist Aljaž Vesel ob spremljavi orkestra Glasbene šole Ribnica (dirigent bo Aleksander Oražem) in klavirski spremljavi Kristine Pečnik. Aljaž Vesel, ki je domači, sodraški kraj zapustil leta 2010, se je po uspešno opravljenem študiju na Konservatoriju za glasbo in balet v Ljubljani odpravil na glasbeno akademijo v Zürich, kjer danes ustvarja ter se glasbeno izpopolnjuje.

Kot pravi, je bila v njegovem otroštvu vedno prisotna glasba: »Obiskoval sem nižjo glasbeno šolo za klavirsko harmoniko. Ne spomnim se, da bi sodeloval v otroškem pevskem zboru osnovne šole v Sodražici. Se pa spomnim, da sem obiskoval pevske vaje cerkvenega otroškega zbora. Kljub temu da sem bil glasbeno aktiven otrok, je imel veliko večjo težo šport oz. rokomet. Če sem izpustil glasbeno uro harmonike, ni bil to noben problem. Ne vem, kaj bi se moralo zgoditi, da bi izpustil en trening. Zanimivo bi bilo pogledati podatke o udeležbi na treningih. Mislim, da bi zelo težko našli kakšen 'minus'. S petjem sem se srečal šele po poškodbi kolena. Takrat sem igral pri ljubljanskih Prulah 67. Med okrevanjem se je nekako zbudilo zanimanje do petja. Začel sem obiskovati ure solopetja in hitro sem bil povabljen v različne renomirane slovenske

pevske zборе. Tako sem sodeloval s komornim zborom Ave, Slovenskim komornim zborom in bil eno leto zaposlen kot substitut v zboru ljubljanske Opere. Tukaj, v Sodražici, pa se je ustanovil moški pevski zbor Fantje od fare. Bil sem njegov umetniški vodja. Iskreno sem vesel in ponosen na to obdobje. Veliko sem se naučil.«

Aljaž je pred odhodom v Zürich dosegel kar nekaj odličnih rezultatov na pevskih tekmovanjih. Leta 2009 in 2010 se je udeležil mednarodnega pevskega tekmovanja Brune Špiler v Črni gori in v konkurenci devetih držav dobil prvo nagrado. Novembra 2009 je v Rumi v Srbiji dosegel prvo mesto v svoji kategoriji, občina Ruma pa mu je dodelila posebno priznanje za najboljšega baritonista celotnega mednarodnega pevskega tekmovanja. Februarja 2010 se je udeležil regijskega tekmovanja Temsig, kjer je v svoji kategoriji dobil prvo nagrado in s tem zlato plaketo.

»V Švico sem odšel zaradi profesorja, ki je poučeval na akademiji v Zürichu, kjer sem v maju 2010 svoje pevsko izobraževanje nadaljeval kot tenor, letos pa sem uspešno magistriral na področju operno-koncertne-

ga solopetja in februarja vpisal svoj drugi magisterij (Master of pedagogy – pedagoški magisterij).«

Ko Aljaža povprašamo po uspehih in dosežkih, pove, da je v juniju 2013 debital tako na opernem kot tudi na vokalno-instrumentalnem področju. Z vlogo Wolframa je nastopil na poletnem festivalu v Zürichu v krstni izvedbi opere Heinrich Treibhäuser, ki je napisana po Wagnerjevih motivih, solistični tenorski part pa je odpel v delih Te Deum Zoltana Kodalyja in v Gloriji Francisa Poulenca. Do danes je poustvaril vloge, kot so Ferrando (W. A. Mozart, Così fan tutte), Guillaume Tell (A. E. M. Gretry, Guillaume Tell), Conte Alberto (G. Rossini, L'occasione fa il ladro), Ottavio (E. T. H. Hoffman, Liebe und Eifersucht). Izvedel je preko 20 vokalno-instrumentalnih del (Mozart, Hayden, Händel, Bach, Beethoven, Ryba, Poulenc, Ramirez, Herzogenberg ...). Leta 2013 je bil polfinalist šestega mednarodnega tekmovanja opernih pevcev v Sankt Peterburgu (november 2013), v letih 2015 in 2017 je bil finalist mednarodnega tekmovanja opernih pevcev v Schaffhausnu in Halwillu v Švici.

Aljaž pravi, da ima trenutno kar veliko dela s pedagoškim magisterijem. »Operno sem manj aktiven kot pretekli leti, ko sem veliko nastopal v različnih opernih ansamblih. Trenutno obdobje je bolj koncertno obarvano. Poleg vsega še poučujem solopetje, tako da je prostega časa bolj malo,« pove.

Ko ga povprašamo o domačem kraju, domotožju, brez pomisleka odvrne, da ni nikoli pozabil, od kod prihaja in kaj sta mu dala dom in domači kraj, vendar je kljub temu prostora in časa za domotožje zelo malo. »Veste, pevska kariera zahteva veliko več kot samo dober glas. Takšna in drugačna odrekanja so nujna, da glas dobro funkcionira. Domov se vedno rad vrnem za počitnice. Tu imam mir, družim se z družino in prijatelji. Včasih bi si želel, da bi bilo tega več, a žal ne gre ...«

Iz finalnega koncerta (Halwill, Švica 2017)

pravi Aljaž. Zadnji nastop v Sodražici je imel maja letos na osrednji prireditvi ob 200-letnici šole dr. Ivana Prijatelja Sodražica. »Ko me je ravnateljica, gospa Majda Kovačič Cimperman, vprašala, ali bi bil pripravljen sodelovati, sem v istem trenutku potrdil sodelovanje. Nastopati pred domačim občinstvom je verjetno najlepše, pa tudi najtežje. Vedno je prisoten občutek, da je treba dati več kot sicer. Vedno se pojavijo dvomi, ali te bodo domači ljudje sprejeli. Ko odideš v tujino, enostavno izgineš iz prostora. Nazadnje sem v Sodražici nastopil pred desetimi leti. Zelo hitro se zgodi, da te ljudje pozabijo. Ta nastop je potrdil, da se je pri meni zgodilo ravno obratno. Ljudje so me zelo lepo sprejeli. Čestitke, pisma, zahvale sem prejemal še cel mesec po nastopu. Ko sem se po koncertu pogovarjal z ljudmi, so vedeli, kaj počnem, kako poteka moja kariera. Res sem hvaležen za to. Ni lepšega, kot imeti tako publiko. Komaj čakam, da se zelo kmalu zopet srečamo na občinskem prazniku.«

V vlogi Ottavia v operi *Liebe und Eifersucht*

OB 100-LETNICI ROJSTVA CITE LOVRENČIČ BOLE (1917–1986)

PIŠE: CVETKA VESEL, FOTOGRAFIJE IZ DOMAČEGA ARHIVA BOLETOVIH

O Citi Lovrenčič Bole, o njenem življenju in delu, najdemo veliko dokumentov in podatkov, saj je s svojim delom pustila neizbrisen pečat ne samo pri nas, temveč tudi po Evropi in drugod po svetu. V knjigi *Pozabljena polovica – portreti žensk 19. in 20. stoletja* jo najdemo med sto pomembnimi Slovenkami tega časa. O njej so veliko napisali njeni soborci in sodelavci. Tudi sama je zapustila veliko pisnega gradiva, med drugim kot urednica revije *Medicinska sestra* na terenu in kot avtorica knjige *Prekomorke*. Dragoceni so tudi spomini njenih hčerk, Daše in Nade, na mamo. Obema najlepša hvala, brez njiju bi zelo težko dobili celovito podobo naše domačinke Cite Lovrenčič Bole. Ne vem pa, če bo meni iz vse te množice podatkov uspelo izluščiti bistvo in ga strniti v kratek članek.

Cita se je rodila 5. septembra 1917 v družini Lovrenčič v Sodražici. Njen oče Anton Lovrenčič, dolgoletni sodraški župan, je ob njenem rojstvu sredi glavnega trga zasadil lipo, ki je vse do leta 2009 dajala trgu senco in zelenje. Oče je bil strog, dosleden in pravičen, mati Emilija, ki je prišla s Hriba v Loškem Potoku, pa je bila mila, topla in življenja polna ženska. V družini se je veliko pelo, vsi otroci – štiri fantje in dve dekleti – so igrali po več instrumentov. Dom Lovrenčičevih pa je bil priljubljeno zbirališče mladine iz sosesčine, željne pesmi in zanimivega pogovora. Cita je dobila za rojstni dan tudi kitaro, ki jo je – tako kot pesem – spremljala vse življenje.

Lovrenčičevi so poslali v šole vseh svojih šest otrok in v ta namen žrtvovali velik del svoje zemlje, da so dobili denar za šolanje. Cita je hotela biti v življenju koristna, njena srčna želja je bila pomagati ljudem. Zato je vztrajala in dosegla, da so jo leta 1935 vpisali v šolo za medicinske sestre v Beogradu. Po diplomi leta 1938 je bila njena prva služba v infektivni bolnišnici v Zagrebu, nato v Osijeku. Zaradi pomanjkanja osebja so mlado, enaindvajsetletno medicinsko sestro pošiljali na dolga nočna dežurstva, kjer je od izčrpanosti zbolela za tuberkulozo in odšla domov, da si opomore. Februarja 1941 je dobila službo v Ljubljani. A veselja je bilo hitro konec – prišla je vojna. Cita se je takoj pridružila OF in med drugim sodelovala pri organizaciji zbiranja sanitetnega materiala za nastajajočo partizansko vojsko in vodila tudi ilegalne tečaje prve pomoči. Toda nekdo jo je izdal in Italijani so jo aretirali in obsodili na osem let ječe. Obsodbo je pospremila s komentarjem: »Kakšnih osem let neki – osem mesecev, dlje Italijani ne bodo zdržali!« V zaporih po Italiji si je Citi-

na skupina jetnic kljub strogemu režimu organizirala življenje tako, da so ohranile zdravje, samozavest in pogum. Skrbele so, da so pri delitvi pičle hrane imele prednost najbolj oslabele. Organizirale so študijske krožke in kulturno življenje, zlasti pesem pa je bila tista, ki jim je dajala moč. Po kapitulaciji Italije je Cita v zbirnem taborišču zavezniške in partizanske vojske v Traniju najprej organizirala sanitetno šolo in kasneje postala komandantka bolničarskega bataljona v bolnišnici v Grumu. V zbirnem taborišču je skrbela še za kulturno življenje in sodelovala pri ustanavljanju Prekomorskih brigad, posebej ženske čete, katere članica je bila skupaj s 66 borkami. Leta 1944 je prišla v Slovenijo in opravljala delo medicinske sestre in upravnice v nekaj partizanskih bolnišnicah. Svojo pot skozi vojno je opisala v knjigi *Prekomorke*, ki je izšla šele po njeni smrti.

Po vojni je bilo treba najprej poskrbeti za ljudi in porušeno domovino. Cita je organizirala sprejem povratnikov iz taborišč in nameščanje vojnih sirot. Kmalu zatem je začela delati na področju socialne in zdravstvene problematike družine, predvsem pri

Občina Sodražica v sodelovanju z Društvom upokojencev Sodražica ob 100-letnici rojstva vabi na

OTVORITEV RAZSTAVE

»Življenjska pot Cite Lovrenčič Bole«,

ki bo v četrtek, 26. oktobra 2017, ob 11. uri v avli Zdravstvene postaje Sodražica.

Razstava bo na ogled do 30. novembra 2017.

Lepo povabljeni!

zaščiti matere in otroka. Odpreti je bilo treba posvetovalnice, zdravstvene domove in hkrati poskrbeti za usposabljanje ustreznega kadra, od babic do zdravnikov. Cita je ena izmed utemeljiteljic sodobne patronažne službe pri nas in Enciklopedija Slovenije jo uvršča med začetnike zdravstvene preventive v Sloveniji. Rezultati njenega prizadevanja so bili kmalu vidni, saj se je v Sloveniji bistveno zmanjšala smrtnost dojenčkov, novorojenčkov in mater ob porodu. Med drugim je iz tega skupnega delovanja zrastle Inštitut za načrtovanje družine. Tak koncept zdravstvenega varstva matere in otroka je prevzela Švedska, Svetovna zdravstvena organizacija (WHO) pa ga je postavila za

zgod rešitev na tem področju. Pomembno vlogo pri uveljavitvi tega sistema je odigrala tudi strokovna revija Medicinska sestra na terenu, ki jo je Cita osem let urejala in neurtudno pisala prispevke zanjo.

Cita Lovrenčič Bole je dobitnica številnih priznanj in odlikovanj. Leta 1973 ji je Mednarodni komite Rdečega križa v Ženevi podelil medaljo Florence Nightingale. To je največje mednarodno priznanje, ki ga lahko dobi medicinska sestra. Hkrati jo je Rdeči križ Jugoslavije odlikoval z zlatim znakom Rdečega križa.

Lepo je Cito opisal njen soborec iz Prekomorskih brigad: »Cita se je s svojim toplim, človeškim odnosom znala približati

človeku in veliko ljudi se je v svojih stiskah zatekalo k njej. Bila je izredno družabna in kulturna, imela je prirojen dar za lepo slovensko besedo in za lepo pesem. Bila je človek širokih pogledov in njeno srce, oplemeniteno z visoko srčno kulturo, je sprejelo vse človeške stiske, zato nikoli ni delala razlik med ljudmi. Njeno osnovno načelo pri delu je bilo: pomagati vsakemu, ki je pomoči potreben.«

Viri:

Bole Kosmač, D., Bole, N.: Cita Lovrenčič Bole – življenjska pot, Besedilo za razstavo, Sodražica, 2017.
Gradišek, A. (1986). Umrla je Cita Lovrenčič Bole. Zdravstveni obzornik, 20, št. 3–4, str. 253–54.
Lovrenčič Bole, C.: Prekomorke. Borec, Ljubljana; Lipa, Koper, 1988.

MERITEV Z RADARJEM NA NAŠEM OBMOČJU

Med pomembnejšimi nalogami občinskega redarstva je tudi zagotavljanje varnosti v cestnem prometu v občinah ustanoviteljicah. Ker je hitrost v cestnem prometu kot dejavnik tveganja eden izmed glavnih vzrokov prometnih nesreč, ki lahko usodno vplivajo na naša življenja, je prioriteta naloga občinskega redarstva izvajati nadzor nad največjo dovoljeno hitrostjo posameznih vozil v cestnem prometu in s tem prispevati k večji varnosti vseh udeležencev v prometu.

Skladno z Zakonom o pravilih cestnega prometa (Uradni list RS, št. 82/13 – uradno prečiščeno besedilo in 68/16; v nadaljevanju ZPrCP) lahko občinski

redar izvaja nadzor nad največjo dovoljeno hitrostjo izključno s samodejnimi napravami in sredstvi za nadzor prometa, s katerimi se prekrški slikovno dokumentirajo. Občinski redarji lahko izvajajo nadzor na vseh cestah v naselju, zunaj naselja in na nekategoriziranih cestah zunaj naselja, ki se uporabljajo za javni cestni promet, pa le na občinskih cestah.

Statistični podatki meritev hitrosti tako v letu 2016 kot tudi v letu 2015 kažejo, da so najpogostejše prekoračitve dovoljene hitrosti v razredu prekoračitve nad 10 do vključno 20 km/h. Ob primerjavi podatkov o številu kršitev prekoračitve hitrosti med letoma 2015 in 2016 še ugotavljamo, da se število kršitev kljub povečanemu nadzoru

ne zmanjšuje.

Skladno s Programom dela občinskega redarstva izvajamo nadzor nad največjo dovoljeno hitrostjo na mestih, kjer na podlagi spremljanja prometa vozniki dosegajo velike hitrosti, ki bistveno presegajo dovoljene, ter v bližini šol, vrtcev in šolskih poti, kjer je ogroženost pešcev splošno večja. Pri določitvi lokacij za nadzor nad največjo dovoljeno hitrostjo občinsko redarstvo še posebej upošteva **predloge občinskih svetov za preventivo in vzgojo v cestnem prometu in policije. Pri določitvi lokacij pa upoštevamo tudi predloge občanov, prejete na e-naslov: inspektorat-redarstvo@ribnica.si.**

Skupna občinska uprava
Medobčinski inšpektorat in redarstvo občin Dobrepolje, Loški Potok, Ribnica, Sodražica in Velike Lašče

DIJAK NAJ BO!

PRIPRAVILA: EVA JANEŽ

Na začetku septembra je v šolske klopi sedlo približno 90 dijakov iz sodraške občine, od tega 28 prvič. Zaradi oddaljenosti srednjih šol se mnogi odločijo za bivanje v dijaških domovih, v zadnjem času pa je zaradi razmeroma ugodnih subvencioniranih avtobusnih vozovnic tudi vse več vsakodnevni srednješolcev vozačev. Svetovalna delavka in šolska psihologinja na Osnovni šoli dr. Ivan Prijatelj Sodražica, gospa Marjeta Mohar, pravi, da se z učenci o vpisu v srednjo šolo začnejo pogovarjati že konec 8. razreda, predvsem v 9. razredu pa med razrednimi urami dodatno pozornost namenjajo poklicni orientaciji (tudi s pomočjo Vprašalnika o poklicni poti, ki je prosto dostopen na spletni strani www.mojaizbira.si). Nekateri izmed učencev se udeležijo odprtih dni različnih srednjih šol in dijaških domov, ti pa se pridejo v času razrednih ur predstaviti tudi na osnovno šolo. Tako je učencem srednješolsko življenje dodatno predstavljeno in bolj približano, poleg tega pa lahko že do informativnih dni v sredini februarja naredijo ožji izbor in se do sredine aprila, ko potekajo vpisi, lažje odločijo. Svetovalna delavka in šolska psihologinja na sodraški osnovni šoli v zadnjih letih opaža trend, da se največ učencev vpiše v štiriletne programe, število vpisanih v gimnazijski program in triletno programe pa je približno enako, seveda pa je to delno odvisno tudi od generacije učencev. Informativni dnevi dijaških domov potekajo sočasno z informativnimi dnevi srednjih šol. V osnovni šoli se s tem seznanijo (tudi na roditeljskih sestankih za starše), podroben seznam vseh dijaških domov z vsemi roki, informacijami in potrebno dokumentacijo za bodoče dijake pa je dostopen na strani Ministrstva

Jaz sem hruška, ti pa ne,
jaz sem sladka, ti pa ne.
Jaz svoj lasten imam prevoz,
ki me pelje na dovoz.

Jaz sem hruška, ti pa ne,
jaz sem sladka, ti pa ne.
Mene vsak želi pojesti,
tebe pa nobeden.

Jaz sem hruška, ti pa ne,
jaz sem sladka, ti pa ne.
Ti si le navaden los,
ki mi nisi kos.

Zina Lovšin in Zala Zabukovec, 5. a

za izobraževanje, znanost in šport. Tam je objavljen tudi sklep o izhodiščni ceni oskrbnine v dijaških domovih, ki trenutno znaša 215 evrov na mesec in vključuje nočitve, tri obroke dnevno, stalno prisotnost vsaj enega vzgojitelja, različne popoldanske dejavnosti, pomoč pri učenju itd. Sodraški dijaki se najpogosteje odločajo za dijaške domove na območju Ljubljane, narašča pa tudi povpraševanje po dijaških domovih v Novem mestu, saj se jih kar nekaj šola tudi tam.

V zadnjih letih pa se je precej povečalo število dnevnih vozačev. Poleg tistih, ki se do srednje šole pripeljejo s starši ali drugimi znanci, narašča predvsem število tistih, ki uporabljajo javni potniški prevoz, saj so se avtobusne vozovnice precej pocenile. Letna subvencionirana vozovnica IJPP (integrirana javnega potniškega prometa) namreč za relacijo Žlebič-Ljubljana oz. Sodražica-Ljubljana znaša le 200 evrov letno oz. 300 evrov letno z vključeno vozovnico za LPP (ljublanski potniški promet). Gospa Marjeta Mohar poroča, da si tudi na Gimnaziji in srednji šoli Kočevje zelo prizadevajo, da bi urnike uskladili z voznimi redi, predvsem avtobusa, ki zjutraj in popoldne pripelje tudi v Sodražico (poznani kot »travar«). Kljub temu pa imajo dijaki iz sodraške občine, ki živijo v vaseh proti Blokam, še vedno težave s prevozom, saj tja avtobus ne vozi.

Vsaka stran ima torej svoje prednosti in slabosti. Vožnja je v vsakem primeru cenejša, vendar pa vzame tudi precej časa. Poleg tega mora imeti marsikdo zagotovljen tudi prevoz do avtobusne postaje v Žlebiču ali Sodražici, od koder pa avtobus pelje le dvakrat dnevno (zjutraj do Ljubljane in Kočevja ter popoldne nazaj), kar pomeni, da morda kateri izmed dijakov tega prevoza zaradi svojega šolskega urnika ne more uporabiti. Vožnja je za marsikoga lahko utrujajoča in vzame veliko časa, ni pa zanemarljivo, da se tudi med enourno vožnjo domov lahko stkejo številne prijateljske vezi. Na drugi strani bivanje v dijaškem domu za najstnika gotovo pomeni večjo prelomnico, saj kar naenkrat ne živi več doma. To lahko vodi v domotožje na eni strani, na drugi pa lahko preraste v vse večjo samostojnost in odgovornost. Prijateljstva iz dijaškega doma so navadno zelo tesna, saj dijaki skupaj preživijo velik del dneva. Lahko pa tak način življenja zaradi oddaljenosti od staršev pomeni tudi več tveganj, preizkušenj ipd.

V vsakem primeru mora vsak najti tisto, kar mu najbolj ustreza. Navadno je najtežje prvo leto, ko dijaki doživljajo veliko sprememb, nato pa je vedno lažje. Zgodi se, da si kdo tekom šolanja tudi premisli, zamenja srednjo šolo in/ali se začne voziti oz. bivati v dijaškem domu. Mnenja so različna, nekaj so jih za konec prispevali dijaki iz sodraške občine.

« Jože, 4. letnik Srednje lesarske šole Ljubljana: »V Ljubljano se vozim z avtobusom, ker je to cenejše. S svojo odločitvijo sem zadovoljen, saj vsak dan pridem domov in imam čas, da še kaj postorim okoli hiše, je pa res, da tudi z vožnjo izgubim kar nekaj časa.«

« Max, 2. letnik Srednje strojne šole Ljubljana: »Med tednom bivanjem v dijaškem domu, za kar sem se odločil zaradi treningov v Ljubljani in manjše porabe časa za vožnjo. Zaenkrat sem z odločitvijo zadovoljen.«

« Daša, 1. letnik Srednje šole za farmacijo, kozmetiko in zdravstvo v Ljubljani: »Bivam v dijaškem domu, ker je blizu šole. S svojo odločitvijo sem zadovoljna – šola je sicer težka, profesorji veliko zahtevajo od nas in so strogi. A so to tudi prednosti, saj se s te šole lahko vpišem na večino fakultet, kjer pa je slabost le to, da imajo večinoma prednost gimnazijci, kar mi zmanjšuje možnost vpisa na Fakulteto za farmacijo.«

« Miha, 1. letnik Gimnazije Kočevje: »Hodim na Gimnazijo Kočevje in se posledično v šolo vsak dan vozim z avtobusom. Čeprav nekaj časa porabim za vožnjo, v tem vseeno vidim prednost, saj sem vsako popoldne doma.«

« Nuša, 3. letnik Srednje šole za farmacijo, kozmetiko in zdravstvo v Ljubljani: »Med tednom bivanjem v dijaškem domu Ivana Cankarja. Za bivanje v domu sem se odločila zato, ker se mi zdi, da imam tako dovolj časa za učenje in dovolj prostega časa. Če bi se morala ponovno odločiti med dijaškim domom in vožnjo, bi zagotovo izbrala dijaški dom. Kot vsaka stvar imajo tudi dijaški domovi prednosti in slabosti. Prednosti doma so, da imaš poleg učenja tudi veliko časa za sprostitev. Poleg tega pa spoznaš veliko novih oseb in s tem pridobiš veliko novih prijateljev. Med slabosti pa po mojem mnenju sodi to, da včasih nimaš miru za učenje, pa tudi hrana ni vedno dobra. Vseeno pa prednosti pretehtajo.«

« Anja, 1. letnik Srednje vzgojiteljske šole Novo mesto: »Obiskujem Srednjo vzgojiteljsko šolo v Novem mestu in bivam v tamkajšnjem dijaškem domu, ker so prometne povezave do tja bolj slabe. S svojo odločitvijo sem zadovoljna predvsem zaradi šole, ki mi je všeč, saj je v pouk vključene veliko glasbe in gibanja. Prav tako pa je tudi dijaški dom zelo v redu.«

TRMA – STISKA ZA VEČINO STARŠEV

PRIPRAVILA: TINA ZOBEC PIRNAT, UNIV. DIPL. PED. IN VZGOJITELJICA PREDŠOLSКИH OTROK

Ena od značilnosti dve- do petletnega otroka, ki ni prijetna zanj, kaj šele za starše, je trma. Kdaj se začne obdobje trme, je odvisno od otroka, njegovih značilnosti, okolja ... Pri nekaterih se začne že pri enem letu in se konča pri letu in pol oz. pri dveh letih in pol, pri drugih otrocih pa se začetki trme kažejo šele v tretjem letu, traja pa vse do četrtega oz. petega leta. Obdobje trme se ne začne nenadoma in se prav tako nenadoma ne konča.

Trma se lahko kaže na precej načinov. Pri nekaterih otrocih je trdovratnejša kot pri drugih. Številni otroci se ob trmoglavljenju mečejo ob tla, kričijo, da postanejo vsi modri, se polulajo v hlače, čeprav tega niso več počeli. Na vse načine želijo doseči svoj cilj, pri tem pa včasih že med trmoglavljenjem pozabijo, kaj so pravzaprav hoteli. Nekateri otroci divje tekajo po sobi in vreščijo. Ker se ne obvladajo, jih lahko vsaka ovira vrže iz ravnotežja in padejo. Nekateri otroci jokajo, dokler jim ni slabo, ali pa od joka posivijo v obraz in ne morejo zajeti sape. Pri napadu trme nekateri vpijejo na ves glas in se ne pustijo prijeti. Številni se vržejo na tla ter udarjajo z rokami in nogami. Mnogi razvijejo posebno inačico, zadržujejo dih, da pomodrijo, ali v besu udarjajo z glavo v zid.

Trma pomaga otroku razviti zavedanje notranjega sveta in je razvojno pogojena. Otrok s trmo prvič stopi v stik z lastnimi čustvi, željami in hotenji. Od drugega leta dalje se počasi sooča z dejstvom, da je ločen od svoje matere, ne le fizično, ampak tudi psihično. Spoznava, da ima lastna čustva, želje in hotenja, ki so pogosto v nasprotju z željami in hotenji njegovih najbližjih. Počasi spoznava svojo voljo in nehote trči na neodobranje in prepovedi. Zaradi lastnih težej občuti sram, ker od neposredne okolice niso sprejete. Trma je najpristnejše zavedanje notranjega doživljanja. Otrok čuti notranje težnje in preverja njihovo ustreznost z iskanjem odziva v okolici. To je torej običajna razvojna posebnost in pomemben most k nadaljnjemu dozorevanju. To je prvi pomemben izraz otrokove razvijajoče se osebnosti z lastno voljo. Trma se pojavi tudi zaradi otrokove želje, da bi zavestno vplival na okolje okoli sebe in ga spreminjal.

Otrok v tem obdobju potrebuje odziv staršev, da prepozna čustva, ki se prebujajo v njem. Trma je pokazatelj za starše, da je prišel čas, da svojemu otroku pokažejo, na kakšen način so se sami naučili obvladovati svoje občutke. Ob starših se uči, katera čustva so sprejemljiva in na kakšen način jih

je sprejemljivo izraziti. Kako bomo otroku pomagali obvladovati ta čutenja, je ključno za oblikovanje nadaljnjih strategij ravnanja s čustvi, kot sta jeza in žalost. Če želimo svoje zahteve in pričakovanja do otroka dobro zastaviti, se moramo potruditi in svojega otroka dobro spoznati. V trmi navadno nismo svobodni ne otroci ne odrasli, zato moramo najprej predelati odnos s svojo lastno trmo oz. kljubovalnostjo, če hočemo pomagati otroku. Ko ga opazujemo, se vživljamo vanj in obenem začutimo sebe, svoje potrebe, svojo skrito bolečino, strah in sram, bomo našli smer.

Če bomo od otroka zahtevali preveč ali premalo, se bodo pojavile težave. Otroci namreč zelo dobro začutijo, koliko smo odrasli trdni v svojih načelih, koliko je v ozadju naših besed tudi resnih namenov. Naivno je pričakovati, da se bo otrok naučil sprejeti omejitve, če mu ne bomo postavljali jasnih zahtev, ki jih bomo seveda kontrolirali, nagrajevali in se odzvali, kadar ne bodo ustrezno upošteevane. Trma ni nekaj, kar moramo zatreti, in ni nekaj, kar moramo sprejeti, ampak je le sporočilo otroka, da je pripravljen, da se ga nauči prepoznavati in uravnati svoja čustva, in je klic otroka, da je pripravljen na omejitve in prepovedi. Meje postavljamo tam, kjer so potrebne, in taka vzgoja otroku ustreza, kljub temu da se ji upira, saj s tem pridobi okvirje za življenje v družbi. Pri pravilih je pomembno, da so realna, jasna, otroku razumljiva, primerna starosti in nadzorovana.

Marsikateremu izbruhu trme se bomo izognili, če bomo otrokovo življenje uredili tako, da bo frustracija le redkokdaj presegla meje njegove strpnosti. Kadar že moramo otroka prisiliti k čemu, kar mu ni po volji, ali mu prepovedati kaj takega, kar bi rad počel, moramo to storiti čim bolj obzirno, kajti nikomur ne bo koristilo, če bo otrok pobesnel. Otrok pri izbruhu trme ne smemo popuščati, še zlasti ne takrat, ko jim preti nevarnost, ravno tako pa ne smemo trme zatirati ali jo s silo pobiti, če želimo doseči kakšen vzgojni učinek. S trmastim vedenjem nam zdrav otrok nakazuje, da hoče biti samostojen človek in bitje z lastnimi hotenji. Otroka je strah lastnega neukrotljivega besa. Vedno moramo biti vztrajno dosledni. Otroka ne smemo nikoli pustiti samega, ne smemo ga pošiljati iz sobe. Če nam pusti, ga najlaže zaščitimo tako, da ga držimo na tleh v nežnem objemu. Ko se bo umiril, se bo znašel v naši bližini. Počasi se bo sprostil in se stisnil v naš objem, glasni

jok pa se bo umiril. Tedaj je čas za tolažbo. Obstajajo tudi otroci, ki ne prenesejo, da bi jih držali v naročju, kadar jih zagrabi bes, ker imajo občutek, da jih omejujemo, in to jih le še bolj razjezi. Takrat je najbolje, da odstranimo vse, kar bi otrok lahko razbil, in ga poskusimo zavarovati, da se ne bi kam zaletel ali udaril. Najbolje je mirno in razumevajoče počakati, pa če je še tako težko.

Nesmiselno bi bilo, da bi na otrokov izpad trme reagirali z vpitjem in prepiranjem. Jeza je hudo nalezljiva in z vsakim otrokovim krikom nas grabi bolj, vendar se moramo obvladati. V nasprotnem primeru bomo izbruh le še podaljšali.

Otrok ne sme nikoli dobiti občutka, da je bil zaradi izbruha trme nagrajen ali kaznovan. S svojim obnašanjem mu moramo dokazati, da taki izbruhu ničesar ne spremenijo – ne na boljše ne na slabše. Nikakor se ne smemo pustiti izsiljevati z otrokovim vpitjem, tudi če vsi okrog nas pogledujejo z očitajočim pogledom. Ne smemo pustiti, da nas spravi v zadrego, da bi ravnali drugače, kot kadar smo z njim sami. Otrok bi lahko to kmalu začel izkoriščati in manipulirati z nami ter se naučil uprizarjati napol namerne izbruhe. Otroci so v zgodnji predšolski dobi zelo sugestibilni in hitro padejo pod vpliv odraslih. Zato je včasih v težavni situaciji dovolj, da starši obrnete otrokovo pozornost na kako drugo, naključno stvar, da ga prelisčite s kakšnim pripovedovanjem ... Včasih je dobro, da starši s kakšno svojo zahtevo počakate na ugodnejši trenutek, ko je otrok spet miren in se je trma polegla. Po končanem izbruhu trme pa se morate z otrokom o tem vedno pogovoriti. Otrokom morate dovoliti, da se veliko igrajo zunaj, z vodo in peskom, da packajo z barvami in glino, da kuhajo, gnetejo in oblikujejo testo, da perejo, pomivajo, kopajo svoje igračke itd. Če bodo otroci lahko v igri izživelili svoje težnje, bodo lažje sledili vašim navodilom in zahtevam.

Za konec pa še najpomembnejše: čeprav otrokovega vedenja ne odobravate in za vas ni sprejemljivo, mu dajte vedno jasno vedeti, da ga imate radi in da ga sprejemate kot osebo. Nikoli ga ne pozabite objeti, ko se pomiri, zlasti če vas v navalu čustev odrine stran od sebe. Vedno vztrajajte pri tem, da boste otroku dali vedeti, da ga sprejemate tudi takrat, ko vas spravlja v slabo voljo.

VIRI:

- Ballhausen, I.: Otroška duša je ranljiva, Kres, Ljubljana, 1994.
- Gordon, T.: Družinski pogovori, Svetovalni center za otroke, mladostnike in starše, Ljubljana, 1987.
- Horvat, L., Magajna, L.: Razvojna psihologija, DZS, Ljubljana, 1989.
- Leach, P.: Otrok od rojstva do šole, CZNG, Ljubljana, 1979.
- Präper, P.: Tako majhen, pa že nervozen!?, Educa, Nova Gorica, 1992.
- Skupina avtorjev: Naš mladeček, Zveza prijateljev mladine, Ljubljana, 1980.

JAZ SEM HRUŠKA

Pesmi so poustvarjale učenke 5. razreda po prebrani pesmici, ki nosi naslov Jaz sem jež, avtorice Svetlane Makarovič.

Jaz sem hruška, ti pa ne,
jaz sem lepa, ti pa ne,
vsak si me želi pojesti –
tebe pa nobeden!
Jaz sem hruška, ti pa ne,
sem rumena, ti pa ne,
ti si hotel mene vzeti,
pa me nisi vreden!

Jaz sem hruška, ti pa ne!
Sem velika, ti pa ne,
vsak te volk lahko pograbi,
mene pa nobeden!
Jaz sem hruška, ti pa ne,
imam prevoz, ti pa ne,
tebe vsak takoj pozabi,
mene pa nobeden!

Lana Arko in Hanna Kordiš, 5. a

Jaz sem hruška, ti pa ne,
jaz sem sladka, ti pa ne,
vsak lepo govori o meni,
o tebi pa nobeden.

Jaz sem hruška, ti pa ne,
jaz pa visim, ti pa ne,
ti bi hotela tudi viseti,
ampak si ne zaslužiš.

No, saj sama dobro veš,
da bi bila hruška.

Mene vsak lahko poje,
tebe pa nobeden.

Jaz jim dajem vitamine,
jaz jim dajem hruškov sok,
zato me vsak obožuje,
tebe pa nobeden.

Jana Turk, 5. a

Jaz sem hruška, ti pa ne.
Jaz sem sladka, ti pa ne.
Nisem srečna, veš zakaj,
ker ljudje so lačni zdaj.

Jaz sem hruška, ti pa ne,
jaz sem sladka, ti pa ne.
Ti bi hotel mene vzeti,
pa me nisi vreden.

Ko padem z drevesa, postanem buška,
kaj bi dal, da bi bil hruška.
Ko bi imela vsaj noge,
da pobrala bi se že.

Ko pobrala sem se,
stekla sem do vode.
Pes prišel je za menoj
in me vrgel v zaboj.

Laura Zajc in Sara Lavrič, 5. a

Zahvala

Osnovna šola dr. Ivan Prijatelj Sodražica se iskreno zahvaljuje Policijski postaji Ribnica in vsem policistom, ki so nudili pomoč učencem in otrokom vrtca pri spremljavi na šolski poti ter skrbeli za prometno varnost v času spremenjenega prometnega režima pri šoli v jutranjem in popoldanskem času v prvem mesecu pouka v šolskem letu 2017/2018.

Hvala tudi vsem predstavnikom PGD Sodražica in drugim sodelujočim občanom, ki so prvih deset dni pouka dvakrat dnevno poskrbeli za varnost na šolskih poteh, avtobusnem postajališču in parkirišču šole ter vrtca.

Iskrena hvala tudi gospodu Toniju Vidmarju s Policijske postaje Ribnica za izpeljavo vseh predavanj s področja varnostnih navodil v prometu za starše matične in podružnične šole.

Majda Kovačič Cimperman,
ravnateljica OŠ dr. Ivan Prijatelj
Sodražica

PRVI ŠOLSKI DAN

PIŠE: MAJDA KOVAČIČ CIMPERMAN, RAVNATELJICA

V petek, 1. septembra, je 30 prvošolčkov prvič prestopilo prag naše šole. Na matični šoli bo svoje prve šolske izkušnje pridobivalo 26 učencev, na Podružnični šoli Sv. Gregor pa štirje. Prvi šolski dan so vse učence na poti v šolo spremljali starši.

Ob 9.30 smo se zbrali v športni dvorani šole. Po uvodnem nagovoru in pozdravu ravnateljice šole smo si ogledali glasbeno predstavo *Pepelka* in se ob zgodbi in glasbi vrnili v čas pravljic. Po predstavi smo najprej posneli skupinsko fotografijo prvošolčkov, učiteljic in staršev, da bomo ohranili spomin na prvi šolski dan.

Sledil je slovesen skok v učilnico prvega razreda ob vzpodbudi in aplavzu staršev. Prva ura pouka z učiteljicami Katarino Žagar, Minko Pakiž in Tanjo Vasič, ki bodo v letošnjem šolskem letu poučevale prvošolce, je potekala v veselem in sproščenem vzdušju. Za učence je sledila malica, pripravljen pa je bil tudi sladek prigrizek, za starše pa smo v jedilnici šole pripravili kavo in čaj, da so lahko poklepetali in se spominjali svojega prvega šolskega dne.

Učenci in starši podružnične šole pa so po malici in sladkem presenečenju skupaj z učiteljicama Tadejo Bambič in Zdenko Kljun odšli na Podružnično šolo Sv. Gregor in tam nadaljevali srečanje.

SODRAŠKA PEŠPOT (3. IN 4. DEL)

PRIPRAVILA: JASNA JANEŽ

3. DEL: S KAMNEGA GRIČA PREKO GLOBOKE JAME, VELBA, PRISTAVE, TRAVNE GORE DO NOVE ŠTIFTE

V prejšnjem prispevku smo pešpot končali v Sodražici, toda če bi jo prehodili v kosu, bi morali s Kamnega griča do križišča »Levstikovo znamenje« in po poti do Globoke jame. To je kraška jama, zavarovana z žično ograjo. Je namreč zelo skrita in precej globoka. Kot geomorfološka značilnost je na seznamu ljubljanskega zavoda za zaščito naravne in kulturne dediščine. Od tu naprej hodimo po

Poljska pot med Ravnim Dolom in Sušjami

NOVO ŠOLSKO LETO V VRTCU

PIŠE: TADEJA TOPOLNIK, POMOČNICA RAVNATELJICE ZA VRTEC

V šolskem letu 2017/2018 naš vrtec obiskuje 135 otrok v osmih oddelkih. V petih oddelkih so otroci drugega starostnega obdobja (3–6) in v treh oddelkih so otroci prvega starostnega obdobja (1–3). Letos je v našem vrtcu 16 novincev, nekaj pa jih bo prag vrtca prestopilo tekom šolskega leta, saj načrtujemo odprtje devetega oddelka z januarjem 2018.

Vstop v vrtec je velik korak za otroka, ki tako razširja svoja obzorja, ko se začne povezovati z drugimi otroki in odraslimi ter s tem pridobivati svoje prve socialne izkušnje, na podlagi katerih izoblikuje svoj pogled na svet. Strokovne delavke vrtca si prizadevamo, da bi bil ta korak čim lažji in da bi vsak otrok v vrtcu našel svoje mesto v skupini.

Vizija našega vrtca ostaja »Vrtec je otrokov drugi dom, kjer skozi igro varno stopa novim spoznanjem naproti«.

V letošnjem letu smo si kot prednostno nalogo izbrali področje glasbe in jo naslovili z geslom »Glasba nam lepša svet«. Tako bomo letos več pozornosti posvečali različnim aktivnostim, ki so tako ali drugače povezane z glasbo.

Strokovne delavke vrtca si bomo prizadevale s svojim strokovnim znanjem in človeško toplino vzpostavljati prijetno klimo, v kateri otroci lahko napredujejo v skladu s svojimi potenciali na različnih področjih miselnega, čustvenega in socialnega razvoja.

gozdni poti do križišča, imenovanega »Boštjanov štant«. Gremo po cesti do odcepa proti »Velbu« in po vlaki do »Velba«. To je majhen naravni most, pod katerim se vije planinska pot. V kamen je vklesano obeležje umrlemu partizanu. Pot s pomočjo oznak nadaljujemo do Pristave. Pristava je pogosto končna točka sodraških pohodnikov. Vsako leto je organiziran pohod za 1. maj. Takrat se tam odvijajo proslava in častni govori v spomin partizanom. Mimo globoke doline nadaljujemo do Doma na Travnici gori, od tam pa po cesti do križišča za Novo Štifo. Tu ne moremo zgrešiti mogočne baročne cerkve, ki je bila z odlokom sodraške občine razglašena za kulturni spomenik z lokalnim pomenom. Romarska cerkev si prečudovito naravno okolje deli še z veličastno lipo, frančiškanskim samostanom in kapelo sv. Jožefa. Cerkev je bila sezidana med letoma 1641 in 1671. Ustno izročilo pravi, da je začetek gradnje povezan s pobožnim kmetom, ki naj bi se mu prikazala Marija. Danes se tu odvijajo mnoge cerkvene slovesnosti in proke.

4. DEL: NOVA ŠTIFTA–RAVNI DOL–SUŠJE–SV. MARKO–SINOVICA–GRDI DOL–STRMCA–SODRAŽICA

Pešpot nadaljujemo po gozdni poti, ki se spušča do vasi Ravnici Dol. V njej se nahaja Maticova etno hiša, ki ponazarja nekdanjo kmečko hišo, ima muzej kmečkega orodja in ponuja družabne prostore za kulturne, literarne in druge dogodke. Pot nas vodi čez glavno cesto po makadamski poti skozi vas Male Vinice. Pridemo v Sušje, kjer pri prvi hiši zavijemo levo na poljsko pot. Ta nas vodi skozi vas Mali Zapotok do cerkvice sv. Marka. Vseskozi se povzpeljamo po precej strmi asfaltirani cesti. Cerkev sv. Marka ima tudi pokopališče. Nekoč naj bi bila ajdovski tempelj, ki je bil kasneje preoblikovan v cerkev. Pot nadaljujemo naravnost po cesti, pridemo do Sinovice in gremo čez naselje Preska. Ko pridemo do križišča pri Hudem Koncu, zavijemo levo na gozdno pot. Skozi prijeten gozd se spuščamo proti Grdemu Dolu. Od tam gremo do glavne ceste Sodražica–Sv. Gregor ter zavijemo proti Strmci. Tam najdemo podružnično cerkvico žalostne Matere božje. Zgrajena je bila v obdobju 1842–1848. Ponuja lep razgled na Sodražico. Čaka nas le še spust s Strmce v Sodražico in naše pohodniško potovanje okrog občine se konča. Pešpot bi priporočala prav vsem, posebej Sodražanom, da še bolje spoznajo svojo občino in vse njene naravne in kulturne kamenčke. Ti so marsikdaj skriti. Pot pod noge!

Pogled na cerkvico sv. Marka

ŠEDRŽANKE NA OBISKU

Nadin ajdov kruh in golobice

PIŠE IN FOTOGRAFIRA: ŠTEFKA JORAS

»Teta Nada, jaz bi še ...« se je oglasil mali varovanec iz mednarodnega vrtca. Ob štedilniku, kamor je prišel po »repete«, je bila Šedržanka Nada, ki je tokrat skuhala ričet malčkom na taboru v Logatcu. Ne prvič. Pred nekaj leti je Nado Košir, Kukovško iz Globeli, k sodelovanju povabila ravnateljica mednarodnega in diplomatskega vrtca Mali svet iz Ljubljane. Potrebovala je kuharico, da bi otrokom, ki prihajajo iz različnih kulturnih okolij, kuhala naše domače jedi. In tako so se na mizi znašli koruzni žganci, močnik, miške, šnite, domač kruh, v goveji juhi ribanka in seveda že omenjeni ričet. Otrokom je bilo vse to in še kaj drugega zelo dobro, zato so si nemalokrat privoščili dodatek. Na taborih Nada vodi tudi kuharske delavnice, kjer otroci pod njenim budnim očesom pečejo kruh, pice, kuhajo marmelado, nabirajo zdravilne rastline in kuhajo čaj. Otroci uživajo pri delu in tako se med njimi in mentorico vsako leto splete pristočno prijateljstvo.

Nada najraje pripravlja kvašene izdelke. Sosega, Nada je Potočanka, jo je že pri šestih letih naučila peči kruh, za kar ji je zelo hvaležna. Delo »zdumarke« jo je popeljalo na Pogačarjev trg v Ljubljani, kjer se Slovenija predstavlja z izdelki domače obrti, kulinarike in še čim. Ker je odprtih oči in rada odkriva kaj novega, se je doma, poleg suhe robe, z veseljem preizkušala še v peki različnih vrst kruha in golobic. Svoje izdelke je prinesla tudi v oddaje na televiziji, ko je zastopala Šedržanke, na tržne dneve, na razstavo na Ptuj in na svoj »štant« na različnih sejmih po Sloveniji, Avstriji in Italiji. Preizkušati njen pšenični beli in črni kruh, rženi, pirin, koruzni in ajdov z orehi je prava poslastica. Prav tega zadnjega nam je spekla, ko smo se povabile na obisk. Seveda niso manjkale niti golobice.

Ajdov kruh z orehi

POTREBUJEMO:

ZA TESTO

- 500 g ajdove moke
- 500 g bele moke
- 1 kocka kvasa
- žlička sladkorja
- 100 ml mlačne vode
- 4 g soli
- 50 ml oljčnega olja
- 20 dag orehovih polovičk
- 600 ml mlačne mešanice vode in mleka
(100 ml mleka, 500 ml vode)

Šedržanke svetujemo, da če vam čas dopušča, specite pravi domači ajdov kruh z orehi!

PRIPRAVA:

- Iz kvasa, vode in žličke sladkorja pripravimo kvasni nastavek.
- Moki presejemo v skledo in ju premešamo. Naredimo jamico in vanjo damo kvasni nastavek. Mešanici dodamo še olje, sol in z mlačnim mlekom in vodo zamesimo testo. Ko se testo ne prijemlje več rok, dodamo še orehove polovice. Gnetemo ga še nekaj časa, nato pustimo, da počiva 45 minut. Znova ga pregnetemo in pustimo vzhajati še 15 minut.
- Testo razdelimo na tri enake dele in jih oblikujemo v štručke.
- Pekač namažemo z margarino in potresemo z drobtinami. Vanj položimo štručke, jih pokrijemo in pustimo vzhajati 15 minut. Pred pečenjem jih prečno trikrat zarežemo in premažemo z mlačno vodo. Pečemo na 180 °C 45 minut.
- Pečen ajdov kruh zvrnemo na desko, pokrijemo s kuhinjsko krpo in nanjo položimo še plastično vrečko ustrezne velikosti. Ohladimo. Kruh tako postane hrustljav in hkrati prožen.

NOVICE IZ DRUŠTVA UPOKOJENCEV SODRAŽICA PRAZNUJMO SKUPAJ

PIŠE: IVANKA ORAŽEM, FOTO: ZMAGA MOHORIC

Ne boste verjeli, toda vsi v DU Sodražica smo leto dni starejši, nekateri so prav lepo okrogli po letih, šestdeset, sedemdeset, osemdeset in celo devetdeset, pa zlato in biserno poročeni. To pa je dober razlog za piknik s kulturnim programom, kot je v našem društvu že utečena in lepa navada, da počastimo tiste, ki tekom tega leta praznujejo, in da še ostali po želji praznujemo z njimi in se imamo tako vsi lepo.

Lep avgustovski dan smo izbrali. Sapica je ravno prav pihljala čez balinišče in zbralo se nas je kar lepo število, celo devetdesetletnik Anton Košmrlj z Gore se je odzval vabilu dobre volje, čeprav ga bolečine pogosto spominjajo na lepo bero let. Vabilu se je odzval tudi častni član našega DU, sodraški starosta France Lešnjak, ki ga krasi šopek štiriindevetdesetih let, zdrav in dobro razpoložen. Lahko nam je dober zgled, kako modro sprejema bremena življenja, ki jih mora nositi, zmore vtakati vanje dovolj svetlobe in vedrine in zna odložiti tista, ki si jih marsikdo po nepotrebnem sam naloži. Uspeva mu, da na staranje ne gleda kot na propadanje telesa, marveč kot na žetveni čas duše, in ve, da je staranje lahko čas velike moči in samozavesti zaradi zakladnice modrosti, ki jo je uspel ustvariti tekom let.

Pevci, ki se že kar nekaj časa odpravljamo v »pokoje«, pa kakor Aškerčev Brodnik ne najdemo nikogar, ki bi mu izročili veslo, smo obdarili slavlence in vse prisotne s tremi narodnimi z željo, da jih lepe melodije raznežijo in spomini nanje še doma včasih nežno pobožajo. Tako ne čutimo toliko osamljenosti, ki se včasih prikrade v srce, ker so z nami pesem in ljudje, ki jim je mar za nas.

Spretne in darežljive roke naših »kvačkaric« so ob sredah tekom celega leta ustvarjale vse mogoče lepe izdelke in prispevale dišavne blazinice za sivko, ki so jo prejeli v dar vsi jubilanti. Tako jih bo prijetni vonj sivke včasih spomnil na lepo doživetje in ljudi, ki so se malce potrudili za njih. Nagovorila jih je in malo pokramljala z njimi neutrudna in vedno dobre volje predsednica društva Milka Gornik. Nič ji ni pretežko, ko se trudi, da nam popestri trenutke življenja. Zlatoporočenca sta zaplesala valček ob pesmi Rad bi plesal s teboj, ki jo je občuteno zapel naš solist Viktor Žagar.

Priznati pa moram, da smo pogrešali našo tajnico Cvetko, ki je znala vedno vsem slavlencem povedati kaj lepega in spodbudnega ter jih s tem razveseliti, da so njene be-

sede res lahko vzeli kot dobro popotnico za mnoge dni naprej. Seveda je porabila mnogo časa, da je poiskala in zbrala vse te drobtinice, toda ve, da je vredno, ker so ji ljudje hvaležni in jo imajo radi. Prav je, da smo opazili in poznamo njene sposobnosti in trud. Se priporočamo še za kdaj in hvala že vnaprej in za nazaj.

Med glasbo, ob uživanju dobre hrane, živahnem klepetu, ki je sledil programu, je, upam, tudi tiste, ki bi sicer imeli kakšno pripombo na program, minila kritika ali pa so celo sklenili, da bodo drugič še sami kaj prispevali in bo program dober in še boljši. Dobro je, če se zavedamo, koliko časa in truda je potrebno, da se kaj takšnega organizira in izvede.

Hvala vsem, ki se trudite, da nam je lepo. Tudi najmanjši prispevek posameznika je kakor sončni žarek, ki posije skozi oblake in nas razvedri.

NAČRT DELA DO KONCA LETA

- Vadba za harmonijo telesa in duha poteka ob torkih od 8. do 9. ure.
- Delavnica ročnih del – kvačkanje poteka vsako sredo od 9. ure dalje.
- Delavnica izdelave voščilnic bo na začetku decembra.
- Obiskali bomo naše občane v domovih za starejše.
- 26. 12. 2017 bo tradicionalno štefanovanje.

Praznovanje 800. obletnice

Hvaležni bomo za vsako slikovno gradivo (razglednice, fotografije), različne druge dokumente (listine, pogodbe, pisma, potrdila, spričevala) oz. kakršne koli pisne vire. Dokumentarno gradivo zbira tajnica odbora Petra Marn na Občini Sodražica. Originali bodo kopirani in vrnjeni v najkrajšem času. Prosimo, da slikovno gradivo opremite z vsemi potrebnimi podatki (naslov slike/fotografije, koga prikazuje, čas nastanka, kdo je avtor in kdo jo hrani). Pobude in predloge lahko posredujete tudi odgovornemu uredniku monografije na e-naslov: ludvik.mihelic@guest.arnes.si ali pokličete na telefonsko številko 031 873 355 oz. pišete Petri Marn (Občina Sodražica) na e-naslov: petra.marn@sodrazica.si.

10. SREČANJE STAREJŠIH ZA STAREJŠE

ZA DU SODRAŽICA PIŠE ANA MODIC

V našo jesen življenja je spet vstopil nov letni čas: jesen. Priplazila se je z mrzlimi večeri in še hladnejšimi jutri, z obilnim jesenskim deževjem in težkimi meglami v dolinah. A v nasprotju z jesenskim hladom je bilo naše srečanje obarvano s humorjem in veseljem.

V petek, 29. septembra 2017, smo se starejši občani občine Sodražica zbrali na že desetem jubilejnim srečanju Starejši za starejše v dvorani OŠ Sodražica. Pričakale so nas prostovoljke DU Sodražica, ki so pripravile dvorano za našo pogostitev. Med nami so bili tudi župan občine Sodražica, gospod Blaž Milavec, ravnateljica OŠ Sodražica, gospa Majda Kovačič Cimperman, učiteljica slovenskega jezika na OŠ Sodražica, gospa Tadeja Topolnik, trije učenci OŠ Sodražica, dva učenca Glasbene šole Ribnica in seveda nepogrešljivi na takih prireditvah: PZ DU Sodražica, dramski krožek DU Sodražica in pisatelj in tudi pesnik, gospod Ivan Šega. Celoten program je povezovala gospa Cvetka Vesel, tajnica DU Sodražica.

Kulturni program, ki je sledil uvodnemu pozdravu Cvetke Vesel in vabljenih gostov, je bil letos humorno obarvan v smislu norčevanja iz zdravstvenih in drugih težav, ki dolete nas starejše. Pevski zbor je občuteno zapel štiri ljudske pesmi. Njegov program je z izbranimi besedami povezovala njegova članica, gospa Ivanka Oražem. Dramski krožek je pripravil dva prizorčka; prvi je govoril o osamljenosti starega človeka in kako se jo premaguje, v drugem pa je bil prikazan odnos med starimi starši in vnuki. Vse seveda na humoren način. Tudi prizor šolskih otrok je premetaval besede v smislu humorja in enako je storil tudi gospod Ivan Šega, ki je prebral dve svoji pesmi o starosti in starostniku. Tako nad težavami starejših nismo tožili, ampak smo se zaradi njih nasmejali. Kitarist in harmonikar pa sta z živahno muziko še bolj dvignila naše razpoloženje.

Tudi prigrizek, ki je sledil kulturnemu programu, je bil prilagojen za starejše – bil je mehak in sočen, da ga lahko uživamo tudi z drugimi zobmi, ki nam »zrastejo« v starosti. Zraven pa kozarček dobrega vina, ki spodbudi misel in besedo.

Za to lepo prireditev se zahvaljujem vsem prostovoljkam DU Sodražica, ki so pripravile prireditev in nas postregle, vsem sodelujočim na prireditvi, ravnateljici OŠ Sodražica, ki nam je odstopila dvorano, in seveda našemu županu, ki nam je dodelil sredstva za pogostitev.

Življenje starejših ljudi res prinaša težave, a lahko si ga polepšamo in težave omilimo. Da bi vsi skupaj doživeli še veliko tako lepih dni, kot je bilo to srečanje starejših občanov.

Vsa podjetja, ki želite vzpostaviti nove poslovne kontakte s poslovnimi partnerji na mednarodnem nivoju, vljudno vabimo k udeležbi na mednarodnem B2B-forumu SEE MEET Slovenia 2017.

SEE MEET SLOVENIA 2017

je mednarodni B2B-forum, ki ponuja edinstveno platformo za podjetja iz različnih panog. V zgolj dveh dneh lahko razširite svoje poslovanje na domačem in mednarodnih trgih z do 15 vnaprej načrtovanimi osebnimi sestanki, ki nudijo hitro in učinkovito prepoznavanje interesa za nadaljnje poslovno sodelovanje. Dogodek organizirajo Mariborska razvojna agencija, RRA Koroška, Razvojni center Novo mesto, Razvojni center Murska Sobota, RRA Posavje, RRA Zasavje, RIC Bela krajina ter RC Kočevje Ribnica v sodelovanju z Ministrstvom za gospodarski razvoj in tehnologijo ter SPIRIT Slovenija. Naša želja je, da se nam pridruži čim več podjetij ter da na dogodku spoznate nove poslovne partnerje in razširite obseg svojega poslovanja.

Termin:

24. in 25. oktober 2017

Lokacija:

Maribor, Hotel Habakuk

Prijava na dogodek:

www.seemeet.si

Dodatne informacije in pomoč pri registraciji:

Razvojni center Kočevje Ribnica d. o. o.,
Trata XIV 6a, 1330 Kočevje, tel.: 01 895 06 10
mail: **milena.glavac@rc-kocevjeribnica.si**
ali **tomaz.lovsin@rc-kocevjeribnica.si**

Župnijska Karitas Sodražica

vas obvešča, da je možno okrog trikrat letno dobiti pomoč v obliki hrane iz evropskih sredstev. Družine in posameznike, ki imate nizke dohodke in se težko prebijate iz meseca v mesec, vabimo, da se oglasite na uradnih urah ŽK, in sicer vsak prvi ponedeljek v mesecu od 18. do 19. ure v župnijskem domu. Lahko pokličete tudi po telefonu: 031 227 496 (popoldne od 17. ure dalje).

25. TEKMOVANJE HARMONIKARJEV URŠKA 2017

PIŠE: PETER LESAR, FOTO: ARHIV KLUBA HARMONIKARJEV URŠKA

Klub harmonikarjev Urška Zamostec je prvo soboto v avgustu pripravil že jubilejno 25. tekmovanje harmonikarjev. Na vročo soboto so se zbrali številni ljubitelji harmonike, ki so letos spremljali prireditev v notranjosti obnovljenega skednja. 25 tekmovalcev od daleč in blizu se je predstavilo občinstvu s svojimi najljubšimi skladbami. Tekmovanje je potekalo v štirih starostnih kategorijah, med tekmovalci so izbrali tudi Suhorobarskega prvaka, ki je letos postal Jaka Oražem iz Prigorice, za naj harmonikarja Urške 2017 pa je bila izbrana Danaja Grebenc iz Dravograda. Letos je prvič potekal tudi predizbor za Zlato harmoniko Ljubečne. Dvanajst harmonikarjev se je uvrstilo v polfinale v Ljubečni, med njimi tudi domačina Miha Car in Tone Klun – Španov Tone iz Prigorice, ki je edini zvesti in stalni harmonikar, ki se je udeležil že vseh 25 tekmovanj pri Urški. V letošnjem letu je tudi sicer bilo do sedaj najmanj tekmovalcev iz dežele suhe robe. Ocenjevalno komisijo so sestavljali: Tomaž Guček iz Ljubečne, Janez Kordiš iz Loškega Potoka ter Samo Alain Vidmar iz Grosuplja. Tekmovanje sta si ogledala tudi Janez Fabijan, podpredsednik Zveze harmonikarjev Slovenije, in Andrej Pogorelec, podžupan občine Sodražica. Ozvočenje je prispeval ansambel Ribniški pušelj, vodenje prireditve pa je prevzela njihova pevka Manca. Nagrade je tudi letos prispeval rezbar Drago Košir. Številni ljubitelji harmonike, ki so se v tisti vroči soboti pripeljali iz cele Slovenije, so uživali ob zvokih harmonike in se že veselijo tekmovanja v naslednjem letu.

Rezultati tekmovalcev po starostnih kategorijah

Kategorija do 12 let:

1. Danaja Grebenc iz Dravograda
  2. Matic Jeraj iz Vodice
  3. Gašper Komac iz Križa pri Komendi
- V tej kategoriji je kot debitant nastopil Gašper Oražem iz Brež.

Kategorija od 13 do 18 let:

1. Benjamin Krhin iz Kamnika
2. Miha Car iz Loškega Potoka
3. Jaka Oražem iz Prigorice

Kategorija od 19 do 50 let:

1. Marko Kerneža iz Kočevske Reke (nastopil je z leseno harmoniko, ki jo je izdelal sam)
2. Lea Sluga iz Šentruperta

Kategorija veteranov (od 50 let naprej):

1. Stane Makovec iz Kamnika
2. Alojz Murgelj z Otočca
3. Marjan Skubic iz Grosuplja

MOŽJE PRETEKLOSTI NAŠE SEDANJE OBČINE

PIŠE: IVAN ŠEGA

V zadnjih dveh številkah Suhorobarja je bilo nekaj napisano o naših posameznikih, ki so prispevali k naši kulturi in so izvirali z območja naše sedanje občine. Pritrjujem avtorju, ki v predzadnji številki Suhorobarja navaja, da Slovenci v nobenem pogledu ne bi smeli biti obremenjeni z majhnostjo države. Tudi Andora, San Marino, Monako in druge žepne države so majhne po površini, a ljudje živijo ponosno in gradijo oz. so že zgradili svojo kulturo, svojo identiteto in brez omahovanja povedo, da so od tam. Tudi naša občina spada med manjše občine, tako po površini kot po številu prebivalcev, pa mi še na misel ne pride, da bi imel kot občan »majhne« občine manjvrednostni kompleks. Nasprotno: ponosen sem, ko slišim komentarje, da kot majhna občina dobro napredujemo.

Objavljena so bila imena in fotografije nekaterih ljudi, ki so po svoje zaznamovali tisti čas. Raziskovalci preteklosti so jih v večini »odkrili« in postavili na pravo mesto šele po njihovi smrti. Le redkim posameznikom so že v času njihovega življenja namenili mesto

v krajevnem spominu. Mislim, da jih zdaj, ko so po desetletjih in stoletjih ter odmrtnosti generacij splahnele morebitne zavisti do njih, s ponosom lahko izpostavimo v vedenje sedanjim in prihodnim rodovom.

Že objavljenemu seznamu dodajam še nekatera imena, ki sem jih našel v javno dostopnih virih. Na kratko navajam tudi razloge, zaradi katerih so ti ljudje postali bolj izpostavljeni. Da bi se vedenje o njih ohranilo tudi v prihodnosti, sem seznam teh ljudi (pa tudi druge posebnosti kraja) dal napisati na panoje in jih namestil na stavbo Maticove etno hiše (MEH). Obiskovalci, ki pridejo na ogled MEH, radi preberejo te vsebine. Prepričan sem, da tudi po tej plati spoznavajo naš kraj. Zavedam se, da so bili poleg naštetih mož v bližnji preteklosti pomembni tudi drugi krajani. Morda jih bo v prihodnosti kdo drug izpostavil in postavil na pravo mesto. Jaz pa pričakujem le, da se bodo naši občani in bralci Suhorobarja na ta način seznanili z našimi znanimi predniki.

DR. ANDREJ LUŠIN (LUSCHIN) je bil rojen 1807. leta v Ravnem Dolu. Pravo je študiral na Dunaju. Malo kmečko posest je prepustil svoji sestri, ki je s poroko pridobila priimek Arko. Po študiju je služboval v mnogih mestih avstro-ogrske države in leta 1850 postal državni pravdnik. Poročen je bil z Dunajčanko Terezijo Rudesch, sorodnico ribniških graščakov. Za zasluge na področju organizacije sodstva ga je avstrijski cesar povzdignil v plemiški stan in mu podelil zlati križec. Dobil je naziv »plemeniti Ravnodolski« (von Ebengreuth).

ARNOLD LUŠIN (LUSCHIN) (1841–1921), Andrejev sin, je bil med letoma 1870 in 1880 sodnik v Ljubljani. Kot zanimivost naj povem, da je obsodil pisatelja in izdajatelja humorističnega lista Brenclj, Jakoba Aleševca, ker je ta v njem »špikal« takratne nemškutarje. Kazen je 1873. leta prestajal na Žabjeku v Ljubljani (predel v Ljubljani, tam kjer je nad cesto z dolenske smeri zidan obok – pri tunelu). Aleševca je v zaporu napisal povest Ričet iz Žabjeka, kuhan v dveh mesecih in zabeljen s pasjo mastjo. V njej je pošteno opikal sodnika Lušina, ki mu je naložil tako pokoro. Na naslovnico je narisal brenclja z Lušinovo glavo. Po tej karikaturi lahko sklepamo, da je mož imel brado in očala. (Več o njem je napisano v prejšnji številki Suhorobarja.)

DR. IVAN LOVRENČIČ (1878–1952) se je rodil v Zamostcu. Bil je pravnik in ustanovitelj Slovenskega lovskega društva ter urednik revije Lovec in pisatelj.

DR. JANEZ SAMSA (1883–1953) je bil rojen v Petrcinjah na Gori. Bil je duhovnik in je na dunajski univerzi opravil tudi doktorat iz filozofije. Kot profesor je poučeval na škofijski gimnaziji v Šentvidu. Od tam so ga 1941. leta pregnali Nemci. Po letu 1945 se je vrnil v rojstni kraj, kjer je tudi umrl.

DR. IVAN PRIJATELJ (1875–1937) se je rodil na Vinicah. Usoda mu je skoraj namenila delo krošnjarja. Nadučitelj Vrbič in župnik Traven, oba iz Sodražice, sta pripomogla, da ga je oče poslal domov s Koroške, kjer sta krošnjarila. Starega Kuparja (domače hišno ime) sta prepričala, da je dal fanta v šole in je postal pomemben slavist in literarni kritik.

FRENK KRŽE (1876–1961) je bil rojen na Vinicah. Bil je pripovednik in založnik. Deloval je v Ameriki. Izkušnje, ki jih je pridobil v uredništvu Dolenjskega lista, kjer je bil pred odhodom v Ameriko zaposlen, so mu bile v pomoč, ko je tam postal urednik slovenskega časopisa Glas naroda. Poleg tega je izdajal humoristični list Komar. Bil je delavski buditelj. Kljub šibkemu zdravju je dočakal 85 let. Pokopan je v sončni Kaliforniji.

MIHAEL ARKO (1857–1938) je bil rojen v Zapotoku. Kot župnik in dekan je deloval v Idriji. Govoril je osem jezikov. Šest let je bil tudi deželni poslanec. Na Dunaju je študiral glasbo in je tudi na tem področju postal pomemben strokovnjak.

MATIJA MRAČE (1866–1903) je bil rojen v Zapotoku. Bil je pravnik in prevajalec iz poljščine. V sodraški šoli je bil najboljši učenec. Poljakinja Prohaska, ki se je kot vdova naselila v Sodražici, ga je navdušila za poljščino. Učil pa se je tudi ruščino. Prevajal je pisatelje, kot sta Tolstoj in Sienkiewicz. Mihajla Vrbiča je prepričal, da je nastopil učiteljsko službovanje v Sodražici. Pred smrtjo je bil sodnik v Radovljici. Umrl je v Zapotoku.

VINKO LEVSTIK (1844–1925) je bil rojen v Sodražici. Bil je glasbenik in učitelj Ivana Cankarja na Vrhniki. Tu je deloval najdlje. Poznali so ga kot enega najvestnejših, najposobnejših in

najljubeznivejših učiteljev. Kot komponist in organist je bil eden najboljših improvizatorjev na Kranjskem. Igral je brez not, njegov slog pa je bil krepak, jasen in živahen.

KARLO ADAMIČ (1887–1945) je bil rojen v Sodražici. Kot glasbenik in stolni kapelnik je deloval v Senju, v Koprivnici in nazadnje v Splitu. Zanj je značilno, da je ostal pristno slovenski, čeprav je deloval na Hrvaškem. Bil je raziskovalec svojega rodu. Iz tega rodu izhaja tudi esejist in publicist Luis Adamič.

GREGOR PERUŠEK (1887–1940) je bil rojen v Jelovcu. Kot slikar samouk je deloval v Ameriki. Bil je delavec v železarni in se kot samouk ukvarjal s slikarstvom. Pred prvo svetovno vojno je odšel s svojim prijateljem kiparjem v samoto virginskih gozdov in živel popolnoma pračloveško življenje. Po vrnitvi je bil spet delavec in je v prostem času zopet slikal in rezbaril. V Ameriki je ustanovil Jugoslovansko šolo moderne umetnosti. Tudi izven slovenskih krogov je užival velik ugled. Je prednik nedavno umrlega rezbarja samouka, Draga Koširja iz Jelovca.

DRAGO KOŠIR (1921–2010) je bil rezbar samouk. Rojen je bil v Jelovcu. Njegova rezbarska dela so posebno vidna v cerkvah naše ožje in širše domovine. Bil je nečak Gregorja Peruška. Njegov umetniški talent prehaja na njegovega sina z istim imenom.

MAKSO HROVATIN (1883–1936) je bil rojen v Sodražici. Bil je tiskar in založnik mladinskih knjig in drugega tiska, med drugim tudi Planinskega vestnika. Deloval je v raznih društvih.

VENCELJ ARKO (1826–1901) je bil rojen v Sodražici. Znan je bil pod imenom admiral Arko. Bil je posestnik in dunajski meščan ter je sodeloval v raznih takratnih organizacijah. V domačem kraju je omogočil zidavo nekaterih sodraških hiš. Odkupil je tudi zemljo za sodraški vodovod. Pomagal je pri nakupu gasilskega voza. Pokopan je na Dunaju.

BRANE IVANC (1937–1991) je bil prav tako rojen v Sodražici. Bil je dolgoletni igralec v Mladinskem gledališču, ljubljanski Drami in na alternativnih odrih. Odlično je odigral vloge v komedijah in tragedijah. Pokopan je v Ljubljani.

MIHALJ VRBIČ (1865–1937) je bil rojen slovenskim staršem v Sisku; od tod tudi ime Mihajl. Oče je bil strojevodja na južni železnici Dunaj–Trst. V Sodražici je služboval kot učitelj in nadučitelj. Po dobrih 50 letih življenja se je vrnil v Ljubljano in tam umrl. Bil je ustanovitelj organiziranega čebelarstva v ribniški dolini. Društvo je bilo ustanovljeno 26. februarja 1905 v Ribnici. Poleg čebelarstva se je ukvarjal tudi s sadjarstvom. Okoliškim kmetom je pomagal tudi pri zdravljenju domačih živali. Kot zdravilec je bil med okoličani zelo priljubljen. Bil je razgledan mož s širokim znanjem, ki ga je pridobival z nenehnim usposabljanjem. (Beri knjigo Nadučitelj!)

FRANCE GORŠE (1897–1986) je bil rojen v Zamostcu. Je svetovno znan kipar. Njegov opus sestavljajo cerkvena in posvetna plastika, portreti in drugi motivi. Pri upodabljanju je uporabljal različne tehnike in materiale, kot so: les, žgana glina, kamen, bron. Pred odhodom v Ameriko je služboval v Trstu in Gorici. Po vrnitvi se je zaradi težav s povojno jugoslovansko oblastjo naselil na avstrijskem Koroškem, v Svečah. Umrl pa je na Golniku.

Naj za konec Sodražane spomnim, da so 1751. leta dobili vladno dovoljenje za organiziranje tržnih dni, ki so bili vsak teden v četrtek.

OKROG BLATNEGA JEZERA S KOLESOM

PRIPRAVILA: JASNA JANEŽ

Ozka asfaltna potka ob drevoredih, posuta z zlatim listjem. Pa ne samo ena, več je takih ob Balatonu – Blatnem jezeru. Za kolesarje. Stare, mlade, rekreativce, s specialkami ali debelimi gorskimi gumami. Od 17. do 22. septembra sva se s fantom odločila prekolesariti krožnico največjega jezera v Srednji Evropi.

Pot sva začela na Železniški postaji v Ljubljani, kjer sva kolesi naložila na vlak za Budimpešto. Naj opozorim, da sva dobila zelo ugodno povratno karto – skupaj s kolesi je bilo 30 evrov na osebo. Seveda nisva šla do glavnega mesta Madžarske, temveč sva morala prestopiti v kraju Ukk. To je približno pet ur vožnje iz Ljubljane. Iz Ukka na madžarski vlak do Keszthelyja, najine izhodiščne točke. Do tam je dobro uro vožnje. Rezervirani hostel sva hitro našla, a pričakala so naju zaprta vrata. Na srečo so naju napotili v hotel v bližini centra. Namestila sva se in se sprehodila po mestu. Je zelo urejeno, še posebej ob obali. Občutek imaš, kot da si v enem izmed dalmatinskih mest. Balatonu upravičeno pravijo »madžarsko morje«. Zvečer sva si privoščila kopanje v mini wellnesu v hotelu.

Naslednji dan se je začel s samopostrežnim zajtrkom in pripravo na prvi dan, preživet na kolesarskem sedežu. Z nahrbtniki na ramenih sva se odpravila na kolesarsko stezo. Te so označene z zelenimi tablami, na katerih je narisano kolo in napisano »Balatoni körút«. Table večkrat za nekaj kilometrov kar izginejo, tako da se moraš zanesti na lasten občutek za orientacijo. Kljub temu da nobeden od naju nima dobrega, se nisva nikoli izgubila. Dokler lahko vidiš jezero in greš v pravo smer, je vse v redu. Cilj prvega dne je bil kraj Balatonfüred, ki je od Keszthelyja oddaljen okrog 65 km. Slediti je treba oznakam za otok Tihany. Kolesarska pot na začetku pelje čisto ob obali,

nato pa se oddalji in gre čez polja in njive. V celoti je asfaltirana, tako da je primerena za vse vrste koles. Dober del poti je speljan po vinski cesti čez naselja. Na pobočjih lahko opazujemo vinograde. S široke ceste, sicer namenjene tudi avtomobilom, zopet pridemo na ožjo, kolesarsko. Ta je v neposredni bližini glavne ceste. Ob glavni cesti sva nato prispela do cilja. Na kolesu sva bila kar sedem ur, zato se je počitek v hotelski sobi še kako prilegel. Za dve nočitvi v hotelu sva se odločila zaradi napovedanega slabega vremena. V torek sva tako imela premor od kolesarjenja. Malo sva se sprehodila po mestu. Ima dolgo promenado za pešce, ob kateri je

Vinska cesta med naselji

tudi kolesarska proga. Ob obali je mnogo lokalčkov in trgovinic, ki so bili po večini že zaprti. Popoldan sva šla s kolesi do polotoka Tihany. Enakoimensko mestece velja za najlepšega na Madžarskem. Je izredno turistično, z veliko stojnicami s spominki. Spominja na mediteransko mesto, zidano v kamnu. Na vrhu sta cerkev in obzidje, s katerega je lep razgled na Blatno jezero. Po enournem ogledu

Potovalno kolo

sva se odpravila nazaj proti hotelu. Naslednji dan naju je namreč spet čakalo kolesarjenje. Štartalata sva okrog devetih in šla do pristanišča na polotoku Tihany. Zaradi napovedanega dežja sva prečkala polotok in tako izpustila okrog 70 km. S trajektom sva se zapeljala čez jezero do kraja Szantod, od tam pa naprej do Keszthelyja. Prekolesarila sva okrog 80 km. Južna stran jezera je veliko manj razgibana kot severna. Na severu so tudi rahli vzponi, različni tereni, na jugu pa pot večinoma vodi ob železniških progah in po zelo dolgih ulicah med vrstnimi hišami. Vseskozi je ravna in položna, na trenutke malce dolgočasna in zamorjena. Vsaj meni se je takrat zdela takšna, verjetno tudi zaradi oblačnega vremena. Po sedmih urah sva končno prispela do hotela, v katerem sva prenočila prvo noč. Sledila je večerja v bližnji gostilni in nato spanje.

Drugi dan sva 6 km odkolesarila do mesta Heviz, v katerem je največje termalno jezero na svetu. Terme Heviz so v centru mesta. Zdravilna voda ima vonj po nafti in se poleti segreje do 35 stopinj Celzija. Kopanje je možno tako v notranjosti kot zunaj. Vsak obiskovalec si izposodi obroč, s katerim »lebdi« na vodi, saj je v njej zelo težko plavati. Po triurnem namakanju sva šla še na tortico in počasi proti hotelu. V petek naju je čakala samo še vožnja domov.

Na koncu še nekaj o cenah. Na Madžarskem so občutno nižje kot pri nas. To sva videla v trgovini Lidl, kjer sva si nakopičila energetskih ploščic in čokoladic po 15, 20 centov. Za prenočišča sva vse skupaj odštela 140 evrov na osebo. Nočitev z zajtrkom in takso stane okoli 25 evrov. Celoten dopust naju je stal med 200 in 250 evrov.

Kolesarjenje okrog jezera je res čudovito, saj so kolesarske poti lepo urejene, označene in ločene od prometnih cest. Potrebujete samo kolo, nahrbtnik in superge. No ja, in nekaj denarja ☺.

12. POHOD OZVVS RIBNICA V LOŠKEM POTOKU

PIŠE: FRANC MIHELIČ, FOTO ANTON PERHAJ

V sklop aktivnosti OZVVS Ribnica spada tudi organizacija veteranskih pohodov. Cilj organizacije veteranskih pohodov v naši OZVVS je spoznavanje ljudi, krajev in lepot v občinah Ribnica, Loški Potok in Sodražica. Letošnji veteranski pohod je potekal 9. septembra na območju občine Loški Potok. Plan je pripravil član OZVVS Ribnica, domačin iz Loškega Potoka, gospod Marko Lavrič. S svojimi sodelavci iz Loškega Potoka je poskrbel, da smo hodili približno pet ur, bili ob postankih deležni razlag o zanimivostih ob poti ter zgodovini Loškega Potoka ter da ni bil nihče lačen ali žejen. Pohoda se je udeležilo 50 pohodnikov, poleg članov OZVVS Ribnica so se ga udeležile tudi delegacije OZVVS: Velike Lašče, Grosuplje, Kočevje, Vrhnika - Borovnica, Radovljica in Ruše.

Zbrali smo se ob 9. uri pri cerkvi na Taboru, kjer je gospod župan Ivan Benčina predstavil območje Loškega Potoka in občino Loški Potok. Zaradi megle so bili udeleženci sicer prikrajšani za lep razgled na Loški Potok s Tabora, kar pa je župan kompenziral z izčrpno ustno predstavitvijo občine. Vodenje pohoda je nato prevzel vodič domačin, gospod Jaka Bartol. S Tabora smo se spustili v Šegovo vas ter se nato začeli vzpenjati skozi vas, skozi zaselek Matevljek, mimo lovskega bivaka in votle stene na Jazbino, od tam pa na vrh Petelinjek, ki leži na nadmorski višini 1212 metrov. Tu smo bili nagrajeni z jasnim vremenom in lepim razgledom na vse strani. Sledil je spust. Najprej smo hodili po gorskem grebenu, se z njega

spustili po gozdnih vlakah do ranča Kapuno in od tam nadaljevali pot h Gostilni pri Kapcu v Travniku. Del poti je kar zahteven, to velja zlasti za vzpon z Jazbine na vrh Petelinjeka in za hojo po grebenu. Vodič je s postanki poskrbel, da so vsi udeleženci lahko brez kakršne koli nezgode opravili pohod. Postanke pa je vedno izkoristil za razlago zanimivosti ob poti ter zanimivosti iz Loškega Potoka. Opise načina življenja in dela v časih do industrializacije podeželja je na koncu pohoda nadgradil s prikazom lastne zbirke starih predmetov in starih kmečkih strojev, orodja in opreme, gospodinjstkih pripomočkov, volovskih jarmov in pripomočkov za izdelavo domačih izdelkov. Hrani jih v svojih prostorih ob hiši v Travniku, in sicer v starih objektih skednja, štale, svinjske kuhinje ter kleti. Pohod se je zaključil z družabnim srečanjem v Gostilni pri Kapcu, kjer so postregli z zelo okusnim divjačinskim golažem.

Večina udeležencev iz drugih OZVVS ni poznala Loškega Potoka. Tudi večina članov OZVVS Ribnica je s pohodom obogatila svoje poznavanje tega lepega koščka naše domovine. Zato bi se rad v imenu vseh pohodnikov še enkrat zahvalil gospodu županu Ivanu Benčini za nagovor pohodnikom, članu Marku Lavriču in njegovim sodelavcem za organizacijo, vodiču Jaku Bartolu za vodenje pohoda ter osebju Gostilne pri Kapcu, ki je poskrbelo, da si bodo pohodniki pohod zapomnili tudi po dobri hrani.

VODENA VADBA z dolgoletno tradicijo, strokovnim znanjem, poslušom za posameznika še vedno v Sodražici

URAVNOTEŽITE SE Z JOGO

– za nadaljevanje ustaljene poti ali spremembe v življenju na katerem koli področju je treba narediti nove korake, si vzeti zelo malo časa in denarja zase, več pa ljubezni, samospoštovanja, poguma, strpnosti, notranjega miru ...

JOGA POMAGA za zdrave telesne procese, za prožno hrbtenico, sklepe in mišice, odpravlja bolečine v njih, glavobole, slabo spanje, depresijo, uravnava krvni tlak, prebavo, krepi imunski in dihalni sistem, kosti, vzdržuje hormonsko ravnovesje, življenjsko energijo, pomirja, pomlajuje telo in duha, izboljšuje koncentracijo, držo telesa, počutje, odpravlja stres, širi zavest, ustvarjalnost, energijsko polje, pogloblja samospoznavanje, pozitivne misli, dobre medosebne odnose ...

VABLJENI NA ZAČETNO VADBO V SODRAŽICI ob ponedeljkih ob 19.00 v OŠ – OBVEZEN VPIS

in informacije na tel. št. 041 397 789, FB-strani Društvo Joga v vsakdanjem življenju Ribnica, spletni strani: www.jvvz.org/ribnica ali e-naslovu: jogaribnica@siol.net.

Društvo Joga v vsakdanjem življenju Ribnica, včlanjeno v Zvezo joga društev Slovenije, polnopravno članico Olimpijskega komiteja Slovenije

Kmetovalce, čebelarje, vrtnarje in druge ljubitelje narave vabim na

2. KMETIJSKI POSVET OBČANOV SODRAŽICE,

ki bo v petek,
10. novembra 2017,
ob 18.30
v stari dvorani pri OŠ
Sodražica.

Tema posveta:
**prednosti in možnosti
povezovanja na lokalnem
področju.**

Pisno gradivo bo teden dni pred posvetom javnosti na voljo na spletni strani Občine Sodražica.

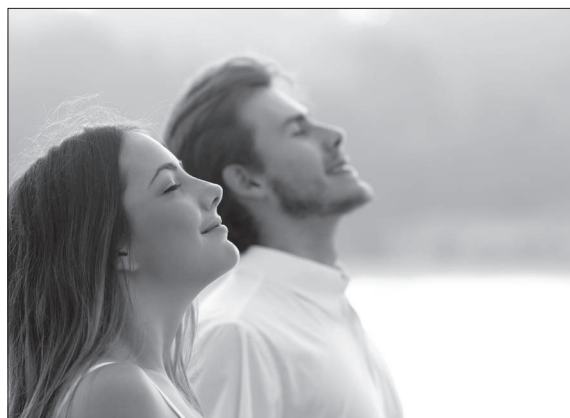
Pobudnik posveta: Ernest Pirnat

DIHAM – TOREJ SEM

PIŠE: KATARINA ARKO IZ DRUŠTVA ZDRAV.SI

VDIH in IZDIH označujeta začetek in konec našega življenja. Vse vmes pa povezuje oba in to imenujemo DIHANJE. Vsak to ve in marsikomu se zdi banalno pogovarjati se o tem. Dihanje je pač samo po sebi umevno, to ni nič posebnega vse do takrat, ko začutimo, da nam zmanjkuje sape, nas tišči v prsih, ko se pojavijo različne bolezni itd.

Večina ne pomisli, da je DIH tisti, ki vzdržuje naše telo v zdravem stanju, v stanju sproščenosti, mirnosti, v stanju pozitivnih vrlin, da se takrat počutimo dobro, smo poravnani, kar je znak dobrega počutja. Po vsej verjetnosti pa se je vsak že zalotil, da je DIHAL drugače, ko se je česa ustrašil ali bil v čustveni stiski. Opazil je lahko, da se je DIH začasno ustavil, in tako je pri vseh čustvenih stanjih, pretirani žalosti, razmišljanju, jezi, veselju, evforiji. Vsega tega v današnjem

času ne manjka. Starodavni taoistični mojstri so temu pravili »kratke smrti«, kajti vsak dih, ki ni sproščen, globok in umirjen, moti pretok energije in posledično zdravje. Zato je še kako pomembno, da obrzdamo svoja čustva, da ne vplivajo preveč na naš dih in nas nimajo v oblasti. Če se to dogaja dalj časa, se bo vsekakor odrazilo na našem zdravju. Ne zaradi čustva samega, temveč posledic nepravilnega pretoka energije skozi telo, ki je povezan z neenakomernim dihanjem.

Pomembno se je zavedati, da je naše življenje odvisno od števila vdihov in ne od časa življenja. Zato je še kako pomembno, da se večkrat ustavimo, se poravnamo, umirimo in vsaj nekaj minut zavestno globoko in sproščeno dihamo. To vsekakor večkrat ponovimo, da postane NAŠ ustaljeni vzorec dihanja. Saj se šele takrat, ko sproščeno dihamo in spremljamo dih, kako potuje po našem telesu, zavedamo SEBE.

Ko pa se zalotimo v čustvenem stanju, pa je to NUJNO.

Dovolimo si sprejemati sebe in ne iščimo izgovorov, da ni časa in podobno, kajti časa imamo vsi enako, ZDRAVI in bolni, za najpomembnejše opravilo in zdravilo. Vzemimo si ga, dokler smo ZDRAVI.

ZAKLJUČENA NOVA OCENA ŠTEVILČNOSTI POPULACIJE VRSTE RJAVI MEDVED V SLOVENIJI

VODJA RAZISKAVE: DOC. DR. TOMAŽ SKRBINŠEK; UNIVERZA V LJUBLJANI, BIOTEHNIŠKA FAKULTETA
KOORDINATOR PROJEKTA: ROK ČERNE, ZAVOD ZA GOZDOVE SLOVENIJE

Slovenski strokovnjaki zaključujejo raziskavo, s katero ugotavljajo številčnost medvedov v Sloveniji in na Hrvaškem s pomočjo molekularne genetike. Več kot 1000 sodelujočih je v dobrih treh mesecih konec leta 2015 zbralo 2472 vzorcev in s tem ob uporabi naj-sodobnejših znanstveno priznanih metod že drugič v zadnjih desetih letih omogočilo vpogled v oceno številčnosti populacije rjavega medveda v Sloveniji. Na Biotehniški fakulteti Univerze v Ljubljani, kjer poteka raziskava, so tako ocenili, da je v Sloveniji konec leta 2015 živelo približno 564 medvedov (95-odstotni interval zaupanja: 533–598). Glede na prejšnjo oceno, narejeno v letu 2007 s podobnimi metodami, se je populacija medvedov pri nas povečala za 33 %. Raziskava je bila opravljena v okviru EU-projekta LIFE DINALP BEAR, ki ga vodi Zavod za gozdove Slovenije in je financiran 69 % iz sredstev EU, 30 % iz sredstev Ministrstva za okolje in prostor, 1 % pa so dodali partnerji sami.

ODLIČNO SODELOVANJE RAZLIČNIH INŠTITUCIJ

Raziskavo so izvedli v okviru EU-projekta LIFE DINALP BEAR, ki ga vodi Zavod za gozdove Slovenije in v katerem sodeluje devet partnerjev iz štirih držav: Slovenije, Hrvaške, Avstrije in Italije. Raziskavo ocene številčnosti medvedov vodi Biotehniška fakulteta Univerze v Ljubljani, je pa ne bi mogli izpeljati brez podpore Lovske zveze Slovenije in Zavoda za gozdove Slovenije, ki sta s svojimi nepoklicnimi in poklicnimi lovci ter revirnimi gozdarji omogočila izjemno intenzivno zbiranje vzorcev po celotnem življenjskem območju rjavega medveda. Terensko delo je tako skupaj s projektno ekipo in drugimi prostovoljci – ljubitelji narave opravilo več kot 1000 sodelujočih, ki so v dobrih treh mesecih vzorčenja konec leta 2015 zbrali kar 2472 vzorcev na življenjskem območju rjavega medveda.

PREHOD IZ ENKRATNE OCENE ŠTEVILČNOSTI V SPREMLJANJE DINAMIKE POPULACIJE

Za spremljanje dinamike populacije je potrebno periodično izvajanje raziskav, saj se njena številčnost zaradi različnih dejavnikov v času in prostoru spreminja. Metoda genetskega vzorčenja je bila v Sloveniji prvič izpeljana leta 2007 in je bila zato prelomna, saj so z njo prvič na osnovi trdnih znan-

stvenih podatkov ocenili številčnost medvedov pri nas in tako postavili referenčno točko. Ponovitev raziskave v letu 2015 že daje vpogled v številčno gibanje populacije medvedov pri nas in s tem trdnejšo podlago za vse nadaljnje varovanje in upravljanje te živalske vrste.

KAKO DO ŠTEVILK

Material za oceno številčnosti so »neinvazivni genetski vzorci«, vzorci DNK, ki so jih živali pustile v okolju, in sicer v tem primeru predvsem vzorci iztrebkov. Zbrane vzorce so analizirali v genetskem laboratoriju ter dobili genotipe posameznih medvedov. Genotipi so nekakšni genetski »prstni odtisi«, ki so za vsak osebek unikatni. Na podlagi tega se lahko neposredno prešteje število različnih medvedov, katerih vzorci so pridobljeni, s pomočjo matematičnega modeliranja pa se lahko oceni tudi število medvedov, ki se jih v vzorčenju zgreši, in na ta način oceni celotno velikost populacije.

Raziskava je pokazala, da v Sloveniji živi približno 564 medvedov (95-odstotni interval zaupanja: 533–598). Ocena velja za konec leta 2015, ko se je izvajalo zbiranje vzorcev na terenu, in predstavlja najnižjo številčnost v letu, ko je končan odvzem, in brez nove generacije, ki se je skotila v brlogih pozimi 2015/16. Glede na oceno iz leta 2007, narejeno s podobnimi metodami, se je populacija medvedov pri nas povečala za 33 %, kar pa se ni odražalo v škodi in konfliktnih s to vrsto, katerih zabeležena šte-

vilčnost med letoma 2007 in 2015 v splošnem ni naraščala.

VRHUNSKA ZNANOST IN KAPITAL ZA PRIHODNOST

Raziskovalci z Biotehniške fakultete so imeli ob oceni številčnosti medvedov še en pomemben cilj: izboljšati laboratorijske metode do ravni, ki bo omogočala hiter in stroškovno sprejemljiv dolgoročni genetski monitoring medvedje populacije. Prav zaradi tega so v laboratorijsko delo vpeljali naj-sodobnejše metode, ki jih znanost v tem trenutku ponuja. Kot verjetno prvi v svetu uporabljajo namreč naslednjo generacijo sekvenciranja DNK za genotipizacijo neinvazivnih genetskih vzorcev velike prostoživeče populacije, kar predstavlja velik metodološki preboj na tem področju.

IZHODIŠČA ZA UPRAVLJANJE

Nova ocena številčnosti pomeni pomemben doprinos k poznavanju predvsem dinamike številčnega gibanja in spolne strukture medvedje populacije v Sloveniji. To predstavlja ključno podlago za nadaljnje oblikovanje strateških dokumentov za upravljanje populacije rjavega medveda kakor tudi za pripravo vsakoletnih predlogov za poseganje v populacijo, katerih nosilec je Zavod za gozdove Slovenije, odgovorno zanje pa resorno Ministrstvo za okolje in prostor.

ODBOJKA NA MIVKI

PRIPRAVILA: VODJA ODBOJKAŠKE SEKCIJE: MATEJA VESEL

V soboto, 22. julija 2017, je Športno društvo Sodražica organiziralo turnir mešanih dvojic v odbojki na mivki z začetkom ob deveti uri. Dvojice so prihajale z vseh vetrov: iz Bohinja, Cerknice, Kopra, Kočevja in seveda domačega kraja. Prijavilo se je deset ekip. Vse so bile zelo dobre in cel dan se je igrala res dobra igra. Velika zahvala gre Bistroju Ž, Balinarskemu klubu Sodražica in pa moji ekipi ŠD Sodražica – sekcija odbojke, ki se jim še enkrat iskreno zahvaljujem za vse. Finalna tekma se je igrala do devete ure, potem pa smo podelili pokale najboljšim in najbolj simpatičnim. Med desetimi ekipami dvojic smo zasedli odlično četrto in peto mesto.

Hvala vsem za sodelovanje in se vidimo prihodnje leto.

REPORTAŽA Z GERMAN OPEN 2017

PRIPRAVIL: ELVIS PODLOGAR, PREDSEDNIK SIBORJA

Člani Siborja Inotherm so se v soboto in nedeljo, 30. septembra in 1. oktobra 2017, udeležili mednarodnega turnirja v ju-jitsu German Open 2017, ki se je odvijal v Gelsenkirchnu v Nemčiji. Na tekmovanju je nastopilo enajst tekmovalcev Siborja, ki so tekmovali v ju-jitsu duo sistemu in borbah.

Tekmovanje prvega dneva sta po težkem žrebu otvorila Nejc Podlogar in Luka Čirovič, ki sta po zelo dobrih borbah v kategoriji kadetov, moški pari, izgubila proti Belgijcem in Francozoma ter osvojila deveto mesto.

V isti kategoriji sta Andraž Žlindra in Gal Košir premagala vse tekmece, med njimi tudi aktualna svetovna podprvaka iz Francije, ter osvojila prvo mesto.

Tina Pelc in Toni Ambrožič sta v kategoriji kadetov, mešani pari, osvojila odlično drugo mesto.

Lovro Divjak in Matic Jakšič sta prvič nastopila v višji kategoriji mladincev in po zmagi nad nemškim in belgijskim parom premagala še aktualna svetovna prvaka in osvojila prvo mesto. V kategoriji mladink, ženski pari, sta Sara Besal in Patricija Delač

pometli s konkurenco iz Nemčije, Belgije in Poljske ter osvojili prvo mesto.

Drugi dan tekmovanja German Open v Gelsenkirchnu smo zaključili z zmago Lovra Divjaka v najtežji kategoriji kadetov (+81 kg) in odličnim tretjim mestom Vida Beliča

v kategoriji kadetov do 81 kg.

Poleg odličnih rezultatov smo vsi odnesli tudi neprecenljive izkušnje, ki nam bodo še kako prišle prav na evropskem prvenstvu v Bukarešti, na katerega potujemo konec oktobra. Čestitke vsem.

REPORTAŽA S SIBOR OPEN 2017

PRIPRAVIL: ELVIS PODLOGAR, PREDSEDNIK SIBORJA

Člani Siborja Inotherm so v soboto, 7. oktobra 2017, organizirali svoj prvi mednarodni turnir ob 10-letnici delovanja kluba Sibor Open 2017, ki je bil uspešen tako organizacijsko kot tekmovalno.

Na turnirju v Športni dvorani Kočevje se je tako v duo sistemu in ju-jitsu borbah zvrstilo skoraj 150 tekmovalcev iz 11 klubov ter iz šestih držav. Člani Siborja Inotherm so na tekmi osvojili 33 medalj in ekipno osvojili drugo mesto.

Zahvala gre tudi vsem članom in staršem za pomoč pri izvedbi turnirja ter seveda tudi sponzorjem, ki so dodali svoj delež.

Čestitke vsem.

USPEŠEN ZAČETEK SEZONE V ŠD EXTREM

PIŠE: MIHA KLUN, FOTO: P.H.

Nova tekmovalna sezona v nogometu je že v polnem teku. Za starejšimi dečki v 2. ligi MNZ Ljubljana, U15, je že šest tekem. Fantje z izkupičkom dveh zmag in štirih porazov trenutno zasedajo sredino lestvice. Še bolje so začeli mlajši dečki U13, ki nastopajo v 3. ligi MNZ Ljubljana in so trenutno s štirimi zmagami, enim neodločenim rezultatom in enim porazom na drugem mestu. Rezultate in trenutne lestvice lahko spremljate na www.mnzljubljanazveza.si. Zelo dobro nastopajo v ligah tudi vse naše mlajše skupine (U9, U10 in U11), vendar se glede na pravila zveze rezultati teh ekip uradno ne smejo beležiti in zato o njih tudi ne poročamo.

Konec septembra se je začela tudi futsal sezona. ŠD Extrem je ponovno oblikoval člansko ekipo, ki je ena mlajših v ligi. Prvo uradno tekmo v sezoni je naša članska ekipa odigrala v soboto, 23. septembra, na tekmovalju Pokal MNZ Ljubljana, ki se je odvijalo v Športni dvorani Sodražica. Pomerila se je proti novemu prvoligašu, FC Ivančna Gorica. Prvoligaške izkušnje so prevladale pred srčnostjo, borbenostjo in mladostno zagnanostjo, tako da so naši kljub lepi predstavi morali priznati premoč gostov in jim čestitati za zmago. V prvem krogu 2. SFL so se naši v Oplotnici teden kasneje pomerili

proti ekipi Futsal kluba Kebelj. Domačini so bili srečnejši in se veselili zmage s 3 : 2. V futsal tekmovaljih imamo prijavljene še tri ekipe: U19, U15 in U13, ki s tekmovalni začnejo v oktobru. Celotne razporede tekmovalj najdete na spletnih straneh NZS. So pa vse tekme objavljene tudi na naši spletni strani www.sd-extrem.si.

V ŠD Extrem smo se letos dodatno odločili popestriti letošnji Ribniški sejem. Z organizatorjem nogometnega tekmovalja smo se dogovorili, da je vse domače tekme naših selekcij delegiral na isti dan, kar nam je omogočilo celodnevno nogometno

dogajanje na stadionu Ugar. Od jutra so se tako odvijala nogometna tekmovalja, ki so se začela s selekcijami U9, U10 in U11, nadaljevala z U13 in U15, dan pa se je zaključil z zdaj že tradicionalno tekmo med veterani Ribnice in Olimpije. Tudi letos so bili boljši veterani Olimpije (3 : 1), ki so nastopili v precej močnejši postavi kot lansko leto. Tekmo je odprla legenda slovenskega nogometa Branko Oblak s prvo podajo s sredine igrišča. Ocenjujemo, da se je skozi cel dan skupaj s tekmovalci na stadionu zvrstilo okrog tisoč ljudi iz cele Slovenije, med njimi zagotovo tudi tisti, ki so imeli prvič možnost obiskati Ribniški sejem. Ob tem se ŠD Extrem zahvaljuje TD Ribnica, ki je takoj podprl to idejo, s katero bomo nadaljevali tudi v prihodnjih letih.

ŠD Extrem ob tem obvešča, da je še vedno možen vpis otrok vseh kategorij v nogometno in futsal vadbo. Vsi zainteresirani se lahko javite na info@sd-extrem.si ali na telefon 041 831 722. Vse ostale informacije lahko preberete na naši spletni strani www.sd-extrem.si ali Facebook strani [@sportnodrustvo.extrem](https://www.facebook.com/sportnodrustvo.extrem), kjer lahko nekatere tekme naših ekip spremljate tudi v neposrednem prenosu.

ATLETIKA IN TELOVADBA ZA NAJMLAJŠE

VPIS V OKTOBRU

TELOVADBA ZA NAJMLAJŠE:

Namenjena je otrokom od tretjega leta dalje. Vsebina programa je smotrno načrtovana, pestra in zanimiva, prilagojena potrebam, interesom in sposobnostim otrok, tako da lahko optimalno prispeva k njihovem razvoju in zdravju. Skozi igrive telovadne urice bomo otroke popeljali skozi atletske abecedo, jih seznanili z osnovami gimnastike, igre z žogo. Zato, dragi starši, pripeljite svoje nadobudneže in mi jih bomo popeljali v svet igrivih športnih uric.

ATLETIKA ZA ŠOLOOBVEZNE OTROKE:

Športno društvo Špela poučuje tudi atletiko za šoloobvezne otroke. Namenjena je vsem otrokom od prvega razreda dalje. Vabimo pa tudi srednješolce, ki bi se radi seznanili z atletiko. Atletski klub Špela bo poskrbel za dobro vodene treninge atletike – kraljice športov. Seznanili se boste z vsemi atletskimi disciplinami. Skupaj bomo obiskali razna tekmovanja s tartansko podlago in se imeli lepo.

Urnik:

TOREK:

od 16.00 do 17.00 ATLETSKI VRTEC
in ATLETSKA ŠOLA
Športna dvorana Sodražica

PETEK:

od 17.00 do 18.00 ATLETSKI VRTEC
in ATLETSKA ŠOLA
Telovadnica OŠ Sodražica

Vse dodatne informacije dobite po telefonu: **041 604 185 (Špela)**.

Atletski vrtec in atletika za šolarje potekata v Športni dvorani Sodražica in telovadnici OŠ Sodražica.

Pohiti, bodi prvi v dobri družbi, pripelji še prijatelje!

ŠD ŠPELA SODRAŽICA

REKREATIVNO PLAVANJE ZA ODRASLE

PIŠE: DOLORES ARKO

Rekreativna vadba za odrasle je namenjena vsem, ki bi radi razgibali svoje telo, ne glede na starost in predznanje plavanja, vsem, ki bi se radi naučili plavati ali pa samo izpopolnili svojo plavalno tehniko in plavalne elemente. Vadba poteka pod strokovnim vodstvom. V sproščenem vzdušju boste skozi leto osvojili in izpopolnili osnove vseh štirih plavalnih tehnik in izboljšali svojo vzdržljivost, tako pa sami sebi dokazali, da zmorete preplavati marsikateri meter in se naučili še tako zahtevnih elementov.

Plavanje prinaša veliko koristi: užitek, boljše zdravje, telesno vzdržljivost in osebno varnost – in vse so med seboj povezane. Če plavate iz užitka, je skoraj neizogibno, da boste pridobili nekaj telesne vzdržljivosti. Če plavate za večjo telesno vzdržljivost, boste plavanje vzljubili in verjetno boste tudi

bolj zdravi.

Plavanje na nas deluje zelo blagodejno zaradi navidezne breztežnosti. Pri plavanju so zaradi tega zelo redke poškodbe. Ta šport je še zlasti primeren za ljudi s čezmerno telesno težo. Koristi tistim, ki trpijo za srčnožilnimi obolenji. Namenjen je vsem starostnim kategorijam. Zelo učinkovito deluje proti stresu in na počutje posameznika.

Ena glavnih koristi vadbe je, da plavanju nudi osnovno zgradbo, ki spodbuja raznolikost in vam pomaga načrtovati plavanje tako, da lahko od vsakega posameznega plavanja v letu dobite največ. Dober plavalni program vam lahko zagotovi, da počnete najkoristnejše stvari ob pravem času leta in na posameznem treningu. S tem lahko dosežete svoje cilje in pridete do želenih rezultatov.

Vljudno vas vabim k vpisu v naše plavalne programe za odrasle. S plavanjem bomo začeli 16. oktobra 2017. Vpis bo potekal po e-pošti ali telefonu (040 550 845).

Termini za odrasle so:

PONEDELJEK IN SREDA: 21.00
(nadaljevalna skupina)

PONEDELJEK: 20.00
(začetna skupina)

SREDA: 20.00
(nadaljevalna skupina)

PLAVALNI KLUB RIBNICA

ZAKLJUČEK OBČINSKE LIGE V MALEM NOGOMETU SODRAŽICA 2017

PRIPRAVIL: VLADO VETRIH

Kot je bilo že napisano v prejšnji številki Suhorobarja, je v občinski ligi v malem nogometu Sodražica 2017 slavilo moštvo Petek Transport pred Humčarsko in ekipo Slemena. V avgustu je potekalo še pokalno tekmovanje, kjer so do finala prišle ekipe, ki so bile najboljše že v sami ligi. Na medsebojnih tekmah je ekipa Petek Transport zopet dokazala, da je zasluženo najboljša, saj je dobila obe tekmi in s tem tudi naslov pokalnega zmagovalca. Drugo mesto je tokrat osvojila ekipa Slemena, tretje mesto pa je pripadlo ekipi Humčarska.

Po končanem tekmovanju je sledila še razglasitev zmagovalcev v obeh kategorijah, prav tako so bili nagrajeni najboljši posamezniki – najboljši igralec v ligi je postal Darko Mihelič (Petek Transport), najboljši vratar Mitja Mohar (Inelta) in najboljši strelec v pokalnem tekmovanju Rok Marolt (Slemena).

Še nekaj statistike: v ligi je sodelovalo 114 igralcev, ekipe so bile iz štirih različnih občin, odigranih pa je bilo 78 tekem. Seveda veseli tudi dejstvo, da med samim tekmovanjem ni prišlo do omembe vrednih poškodb.

POLICIJA
Z VAMI IN ZA VAS

NEVARNOSTI V GORAH

ZDRS, PADEC, PODHLADITEV, TELESNA IN DUŠEVNA NEPRIPRAVLJENOST, PADAJOČE KAMENJE IN PLAZOVI, POMANJKLJIVA IN NEUSTREZNA OPREMA, PODCENJEVANJE TRENUTNIH RAZMER V GORAH, NEPOZNAVANJE TERENA, UDAR STRELE, SONCE ...

**DA BI SE IZOGNILI NEVARNOSTIM :
NAČRTUJTE POT ...**

Pri izbiri poti upoštevajte svojo telesno in duševno pripravljenost, vremenske razmere v gorah, zahtevnost in dolžino planinske poti. Pred nameravano nepoznano planinsko turo si priskrbite karto s planinskimi potmi. Če niste vešč izbere sebi primerne ture in gibanja v gorskem svetu, prosite za pomoč planinskega ali gorskega vodnika.

... IN SE PRIMERNO OPREMITE

V osnovno gorniško opremo sodijo visoka planinska obutev, nahrbtnik s toplimi oblačili in rezervnim perilom, vetrovka in vetrne hlače, kapa in rokavice, zaščitna sončna očala, brezalkoholni napitki, komplet prve pomoči, baterijska svetilka in vžigalice, alpinistična čelada in mobilni telefon. V zimskih razmerah obvezno s seboj vzemite tudi dereze in cepin.

**Če potrebujete pomoč, pokličite:
CENTER ZA OBVEŠČANJE na tel. št. 112
ali POLICIJO na tel. št. 113**

VARNO V GORE IN SREČNO POT!

Zahvala

Zapustila nas je draga mama
VIDA ČAMPA, roj. Perušek.

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, prijateljem, sodelavcem, sosedom in znancem za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje, sveče in vsem, ki ste jo pospremili na zadnji poti.

Mirča in Danilo z družinama

*Visoko ponese te oblak neba,
daleč odplave te val morja
tja, kjer duša tvoja je doma.*

Zahvala

Ob boleči izgubi naše drage

IRENE ČEŠAREK

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste darovali cvetje in sveče, izrazili tople sožalne besede, in vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo njenim sodelavcem iz ZD Ribnica in ZP Sodražica za pomoč in izvedbo poslovilne svečanosti kot tudi govornikom za izrečene poslovilne besede.

Žalujoči: vsi njeni

*Truplo tvoje zemlja krije,
v tihem grobu zdaj počivaš,
srce tvoje več ne bije,
bolečine več ne trpiš.*

Zahvala

ob boleči izgubi naše drage mame, stare mame,
prababice, sestre, tete in tašče

NEŽE OBLAK
(1930–2017)
iz Sinovice

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, darovane sveče in svete maše. Hvala župnikoma Francu Bizjaku in Andreju Muleju za lepo opravljen obred, pevcem za zapete pesmi in pogrebni službi Komunale Ribnica. Zahvalo izrekamo tudi osebju zdravstvenega doma Sodražica in Ribnica.

Vsem še enkrat hvala.

Žalujoči: vsi njeni

*Srce je omagalo, tvoj dih je zastal,
a nate spomin bo večno ostal.*

Zahvala

Od nas se je poslovil dragi mož, ata,
stari ata, pradedek, tast in stric

IVAN HOČEVAR
(1928–2017)
iz Zamostca

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje, sveče in svete maše. Posebna zahvala tudi osebju ZD Sodražica, župniku Francu Bizjaku za lepo opravljen obred, pevcem in vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoči: vsi njegovi

*... zvečer, ko bodo zvezde prekrile nebo,
bom med njimi našla tebe,
najlepšo in najsvetlejšo
zvezdo na nebu ...*

Zahvala

ob slovesu od ljube mami

HEDVIKE AJDIČ
(30. 7. 1934–20. 9. 2017)

Iskreno se vam zahvaljujemo za izraženo sožalje, sočuten stisk roke in objem, za tolažilne besede in prelepe spomine na našo mami.

Hvaležni smo vsem, ki ste jo imeli radi in ste jo skupaj z nami pospremili na zadnjo pot.

Vsi njeni

Jesenski večeri

OB DOBRI KNJIGI

PRIPRAVILA: NEŽKA MOHAR GAČNIK, BIBLIOTEKARKA

Minila sta dva meseca in že se je v deželo tiho prikradla jesen s svojim živobarvnim pajčolanom barv. Tudi na knjižnih policah se je znašlo kar nekaj zanimivih novih knjig, s katerimi si boste lahko krajšali čas v jesenskih večerih!

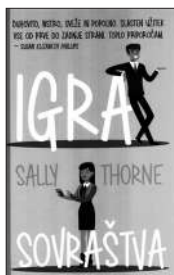

ELIZABETH HOYT Ljubeznivi falot

Ko pretirano občutljiva in varčna Eve Dinwoody pride v Harte's Folly, da bi nadzirala bratovo naložbo, jo zanima le posel. Obveže se, da bo v najpomembnejšem zabaviščnem vrtu v vsem Londonu skrbela za finančne zadeve, vendar ji pri tem preglavice povzroča živce parajoči robatež, ki se ne pusti nadzirati.

Opolzki in predrzni Asa Makepeace nima časa za skopuško čistunko, kakršna je Eve. Upravitelj zabaviščnega vrta, iz katerega kar vre življenjska sila, ima že tako polne roke dela s samoljubnimi sopranistkami in muhastimi tenorji. Niti slučajno ne bo dopustil, da mu ukazuje neka gospodovalna plemkinja – pa naj ga še tako privlači.

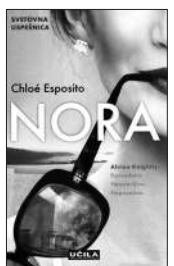
Kljub temu da z gledališčem nima izkušenj in da se mora na vsakem koraku spopadati z Aso, je Eve odločena, da iz Harte's Follyja naredi veliko uspešnico. Vendar bolj kot se trudi trmoglavega razuzdanca spravljati v red, teže se upira njegovemu zapeljivemu šarmu in surovi privlačnosti. Tlečemu ognju med njima ne moreta več ubežati in prava norost bi bila, če bi se ga trudila pogasiti, ker je to skoraj nemogoče.

SALLY THORNE Igra sovražstva

Lucy Hutton in Joshua Templeman se sovražita. In brez najmanjše težave ali oklevanja jasno izražata svojo sovražno nastrojenost s celo vrsto obrednih pasivno-agresivnih dejanj, medtem ko v pisarni, kjer delata kot pomočnika direktorjev založbe, sedita drug nasproti drugega.

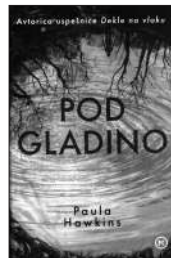
Lucy ne razume Joshuove mrakobnosti, zategnjenosti in zavzetosti za delo. Joshua pa je očitno zbežan ob Lucyjinem stilu oblačenja, njenem čudaštvu in večnem optimizmu. Zdaj se borita za isto delovno mesto in njun boj se izjemno zaostri. Lucy noče popustiti, saj bi jo to utegnilo stati sanjske službe. Hkrati napetost med Lucy in Joshuo doseže vrelišče in Lucy ugotovi, da morda ne sovraži Joshue. In morda tudi on ne sovraži nje. Ali pa gre vendarle spet za neko novo igro.

CHLOÉ ESPOSITO Nora

Alvina Knightly je globoko zavozila. Njeno življenje nima ne smisla ne cilja. Spolne partnerje menjuje pogosteje kot spodnjice in se zvečine zbuja s hudim mačkom. Dekle je živo nasprotje svoje sestre dvojčice Beth. Ne samo da je ljubka in popolna Beth srečno poročena, novopečena mati ter nesramno bogata, ampak je tudi pri vseh priljubljena in mamina ljubljenska. Brž ko se uporniški dvojčici ponudi priložnost, da bi s sestro za par ur zamenjali življenji, jo brez omahovanja zagrabi.

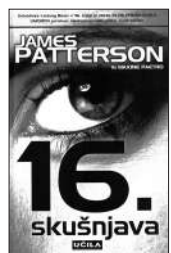
Toda ko se menjava konča s truplom na dnu bazena, se Alvini nepričakovano nasmehne sreča in lahko končno zaživi svoje sanje. Odštekana pustolovščina ene od dvojčic, ki stori čisto vse, da bi se dokopala do sestrinega na videz popolnega življenja.

PAULA HAWKINS Pod gladino

Paula Hawkins je angleška pisateljica, ki je z romanom Dekle na vlaku prepričala 20 milijonov bralcev po svetu. V težko pričakovanem novem psihološkem trilerju Pod gladino je ustvarila podobo zadušljivega mesta z mračno preteklostjo in znova dokazala, da je odlična poznavalka človeških značajev.

V dneh pred smrtjo je Nel Abbott večkrat poklicala sestro Jules, vendar se ta ni zmenila zanjo. Zdaj je Nel mrtva. Jules se mora vrniti v domači kraj, čeprav si ga ni nikoli več želela videti. Strah jo je, in to zelo. Še najbolj pa se boji vode in Tolmuna pogubljenih. Le zakaj?

JAMES PATTERSON in MAXINE PAETRO 16. skušnjava

Lindsay Boxer se znova uči ljubiti. Ko se ji pod težo moževega dvojnega življenja sesuje popolno življenje z možem in njuno ljubko hčerko, se odloči, da bo znova sestavila koščke. A preden sprejme Joeja nazaj, se njen domači San Francisco spopade z grožnjo, kakršne mesto in država še nista videla.

Ko nevarnost udari blizu doma, Lindsay in Joe skočita v akcijo. Primer, ki je sprva videti zelo preprost, se zverži, ko osumljenec ogrozi vse, za kar se je Lindsay trudila vse življenje. Ko njeno preiskavo spodkoplje kriminallec, briljanten kot vsak odlični odvetnik, in ko njene razloge postavijo pod vprašaj vsi, ki naj bi ji varovali hrbet, je mogoče ne bo rešila niti resnica.

V obupnem poizkusu, da bi obvarovala kariero in lastno življenje, mora povezati pike v smrtonosni zaroti, preden jo bo peklenški sovražnik spravil pred sodišče in odkorakal svoboden s krvavimi rokami.

MIHA MAZZINI Zvezde vabijo

Kaja zase misli, da je odlična pevka. Zato se prijavi na tekmovanje talentov, čeprav jo prijatelji in njen virtualni fant prepričujejo, da ni tako. Poskušajo jo obvarovati pred sramoto, Kajo pa vseeno vleče, da bi zapela pred javnostjo. Imajo prav oni ali ona?

Mojstrsko in napeto branje nas popelje v razburljivo in zabavno pustolovščino. Trčimo na pasti virtualne resničnosti, plast za plastjo se pred nami luči resnica o junakih romana, ki so na prvi pogled vse kaj drugega kot v resnici. Mimogrede se srečamo še s kopico popkulturnih referenc in obsesij sodobne potrošniške družbe pa tudi z utrinki, ki prinašajo slutnjo drugačnega časa.

S tem tudi zaključujem tokratni izbor nekaterih knjižnih novosti. Vljudno vabljeni v sodraško knjižnico! Čim lepše in prijetneje preživite preostanek letošnje jeseni. Radi in lepo se imejte ter na svidenje do prihodnjic.

V počastitev občinskega praznika Občine Sodražica

**Vas v petek, 27. oktobra 2017, ob 19. uri
vabimo na slavnostno sejo Občinskega sveta
v Športni dvorani Sodražica,
kjer bomo podelili občinska priznanja in
nagrado za leto 2017.**

Program bosta glasbeno obogatila:
vse bolj uveljavljeni solist Aljaž Vesel
in Glasbena šola Ribnica.

Vabljeni na prireditev, po zaključku prireditve pa
ste vabljeni na pogostitev in prijetno druženje.

Župan Blaž Milavec l.r.

KLUB HARMONIKARJEV URŠKA IN OBČINA SODRAŽICA

vas v počastitev občinskega praznika vabita na
15. REVIJO DOMAČIH ANSAMBLŮV,

**ki bo v nedeljo, 29. oktobra 2017,
ob 17. uri v Športni dvorani Sodražica.**

Nastopili bodo ansambli:

1. KLUB HARMONIKARJEV »URŠKA«
2. ANSAMBEL RIBNIŠKI PUŠELJC,
3. ANSAMBEL BORŠT
4. KVINTET SEDEM
5. KVINTET SLOVENSКИH DEKLET
6. TAMBURAŠKI ORKESTER SODRAŽICA
7. ANSAMBEL HEC
8. ANSAMBEL PRAVA STVAR
9. ANSAMBEL KVINTA
10. ANSAMBEL JURETA ZAJCA
11. ANSAMBEL MURNI

Voditelj prireditve bo Marko Modrej.

VLJUDNO VABLJENI!

CVETLIČARNA SPOMINČICA

Vam po ugodnih cenah nudi:

- mačehe in druge jesenske sadike,
- zemljo in pesek za grobove,
- krizanteme v loncih različnih velikosti,
- cvetlične aranžmaje za 1. november,
- rezano cvetje in lončnice,
- darilni program in aranžiranje daril,
- žalno floristiko (brezplačna dostava)

Sprejemamo tudi naročila po vaši izbiri!

Za obisk se priporočamo!

Delovni čas:

Pon, Sre, Pet: od 8.00 do 16.00
Tor, Čet: od 13.00 do 18.00
Sobota: od 7.30 do 12.30

Tel.: (01) 8366 016
Mobitel: 031 631 386

Od 9. do 31. oktobra bo cvetličarna
odprta od 8.00 do 18.00

BOŽENA KOVAČIČ S.P.
PODGORSKA CESTA 12
1317 SODRAŽICA

microera

Microera Jože Šilc s.p.

Hrovača 14A (trgovski center SPAR Ribnica)

1310 Ribnica

☎ 01 8373 116

☎ 051 358 762

✉ info@microera.si

www.microera.si

UGODNI NAROČNIŠKI PAKETI TER AKCIJSKI MOBITELI NA OBROKE!

DELOVNI ČAS:
PON - PET
8.30 h - 12 h
ter 14 h - 18 h
SOB
8.30 h - 11.30 h

TelekomSlovenije

POOBlašČENI PRODAJALEC